

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
AGENCIJA ZA BANKARSTVO FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

**INFORMACIJA O MIKROKREDITNOM SISTEMU
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
SA STANJEM NA DAN 30.06.2012. GODINE**

Sarajevo, august 2012. godine

Sadržaj

1. UVOD.....	3
1.1. Podzakonski akti Agencije za poslovanje MKO.....	4
1.2. Trend poslovanja MKO u Federaciji BiH u šest mjeseci 2012. godine.....	4
1.3. Potrebne mjere na nivou sektora s ciljem otklanjanja negativnih efekata poslovanja..	6
2. STRUKTURA MIKROKREDITNIH ORGANIZACIJA.....	7
2.1. Kadrovi.....	7
3. ANALIZA FINANSIJSKOG STANJA I USPJEŠNOSTI POSLOVANJA MKO.....	8
3.1. Bilans stanja.....	8
3.2. Kapital.....	12
3.3. Kreditni portfolio.....	13
3.4. Ponderisane nominalne i efektivne kamatne stope na mikrokredite.....	18
3.5. Bilans uspjeha.....	21
4. ZAKLJUČCI I PREPORUKE.....	23

PRILOZI:

Prilog 1.	Osnovni podaci o MKO
Prilog 2.	Bilans stanja MKF
Prilog 3.	Bilans stanja MKD
Prilog 4.	Bilans uspjeha MKF
Prilog 5.	Bilans uspjeha MKD
Prilog 6.	Pregled doniranog kapitala MKF

GRAFIKONI:

Grafikon 1.	Iznos aktive MKO na dan 30.06.2012. godine u 000 KM
Grafikon 2.	Iznos bruto portfolija MKO na dan 30.06.2012. godine u 000 KM
Grafikon 3.	Iznos kapitala MKO na dan 30.06.2012. godine u 000 KM
Grafikon 4.	Višak/manjak prihoda nad rashodima MKF, odnosno neto dobit/gubitak MKD za period 01.01. - 30.06.2012. godine u 000 KM
Grafikon 5.	Prosječne ponderisane EKS na kratkoročne kredite prema izvještajima MKO u II kvartalu 2012. godine
Grafikon 6.	Prosječne ponderisane EKS na dugoročne kredite prema izvještajima MKO u II kvartalu 2012. godine
Grafikon 7.	Broj zaposlenih MKO na dan 30.06.2012. godine
Grafikon 8.	Fiksna aktiva i kapital u odnosu na ukupnu aktivu na dan 30.06.2012. godine
Grafikon 9.	Ukupna potraživanja po otpisanim kreditima u odnosu na bruto portfolio MKO na dan 30.06.2012. godine
Grafikon 10.	Portfolio u riziku preko 30 dana na dan 30.06.2012. godine

1. UVOD

Zakonom o mikrokreditnim organizacijama („Službene novine Federacije BiH“, broj: 59/06) (ZoMKO) uređuje se osnivanje, registriranje, djelatnost, oblik organizovanja, poslovanje, način upravljanja, prestanak rada i nadzor poslovanja mikrokreditnih organizacija (MKO), odnosno mikrokreditnih fondacija (MKF) i mikrokreditnih društava (MKD) u Federaciji BiH. Nadležnosti Agencije za bankarstvo Federacije BiH (Agencija) nad ovim poslovima propisane su Zakonom o Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 9/96, 27/98, 20/00, 45/00, 58/02, 13/03, 19/03, 47/06, 59/06, 48/08 i 34/12) i internim aktima Agencije, a svi navedeni poslovi obavljaju se u okviru Sektora za nadzor poslovanja mikrokreditnih organizacija.

Funkciju nadzora MKO, Agencija obavlja kontrolom na licu mjesta (*on-site*) i analizom izvještaja koje MKO dostavljaju Agenciji (*off-site*), shodno ZoMKO i podzakonskim aktima Agencije. Izvještajnu osnovu čine kvartalni izvještaji o bilansu stanja, kapitalu, kreditima, rezervama za kreditne gubitke, rezultatima poslovanja i drugi izvještaji o pojedinim segmentima poslovanja, te mjesečni izvještaj o kamatnim stopama.

U toku šest mjeseci 2012. godine, Agencija je nastavila redovan nadzor MKO, a u on-site kontrolama je kontrolisala 50,1% aktive cjelokupnog mikrokreditnog sistema u Federaciji BiH. Kontrole na licu mjesta (*on-site*) obavljene su prema utvrđenom planu kontrola ili prioritetu, u slučajevima bitno poremećenog poslovanja MKO. U ovom periodu, Agencija je posebno nadzirala kreditno poslovanje, odnosno upravljanje kreditnim rizikom i rizikom likvidnosti, vanbilansnu evidenciju, rad odjela za prigovore i žalbe klijenata i jamaca, obračun i način iskazivanja efektivne kamatne stope, kapital i poslovanje s doniranim sredstvima MKO, usklađenost sa standardima poslovanja definiranim podzakonskim aktima Agencije, te usklađenosti sa ZoMKO, Zakonom o udruženjima i fondacijama (ZUF) i drugim propisima.

Nepravilnosti utvrđene neposrednim nadzorom MKO obavljenim u šest mjeseci 2012. godine, uglavnom su se odnosile na nepridržavanje odredaba ZoMKO i provedbenih akata Agencije, specifično u pogledu formiranja i održavanja rezervi za kreditne gubitke, a posebno u slučajevima ponovnog ugovaranja kredita, neadekvatno uspostavljene i vođenja vanbilansne evidencije, neadekvatnog obračuna dospjelih i nedospjelih kamata i dr. Dodatne nepravilnosti utvrđene on-site kontrolama MKO, odnosile su se na kršenje Odluke o ostalim općim uslovima za poslovanje MKO u pogledu propisanih standarda Agencije za poslovanje MKO. Posebno je zabilježena pojava prijevremenih otplata velikog broja kredita nakon čega su u vrlo kratkom vremenskom periodu istim klijentima odobravani novi krediti za iznos koji je potreban da se zatvore dospjele neplaćene rate prethodnih kredita, s uključenom provizijom za prijevremenu otplatu kredita, zateznom kamatom obračunatom za kašnjenja po prethodnim kreditima i provizijom za obradu novog kredita. Navedeno postupanje, s obzirom da se isplate i uplate kredita obavljaju u gotovini putem blagajne, predstavlja jedan od načina da se ovakvi krediti prikazuju zdravim, iako su prethodni (koji su bili predmet prijevremene otplate) bili u kašnjenju, a što bi u slučaju ponovnog ugovaranja kredita dovelo do toga da i takvi krediti budu dodatno rezervisani još jedan izvještajni period. Na ovaj način se također izbjegava otpis kredita i dodatni troškovi za MKO, a problematični krediti se prikazuju kvalitetnom aktivom, dok istovremeno klijenti postaju prezaduženi što vodi produblivanju dužničke krize.

1.1. Podzakonski akti Agencije za poslovanje MKO

Poslovanje MKO bliže se uređuje podzakonskim aktima Agencije, odnosno odlukama usvojenim od Upravnog odbora Agencije i uputstvima za poslovanje MKO usvojenim od direktora Agencije.

Odluke Agencije za poslovanje MKO	Službene novine Federacije BiH
1. Odluka o uslovima i postupku za izdavanje dozvole za rad mikrokreditnoj fondaciji nastaloj promjenom oblika mikrokreditne organizacije	27/07
2. Odluka o uslovima i postupku izdavanja i oduzimanja dozvole za rad i drugih saglasnosti mikrokreditnim organizacijama	27/07 i 46/11
3. Odluka o uslovima i postupku za izdavanje dozvole za rad i saglasnosti za sticanje vlasničkih udjela ulaganjem i prijenosom imovine mikrokreditne fondacije	27/07
4. Odluka o nadzoru poslovanja mikrokreditnih organizacija	27/07
5. Odluka o obliku i sadržaju izvještaja koje mikrokreditne organizacije dostavljaju Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine i rokovima izvještavanja	27/07
6. Odluka o visini i načinu formiranja i održavanju rezervi za pokriće kreditnih gubitaka mikrokreditnih organizacija	27/07
7. Odluka o jedinstvenom načinu obračuna i iskazivanja efektivne kamatne stope na kredite i depozite	27/07, 46/09 i 46/11
8. Odluka o ostalim općim uslovima za poslovanje mikrokreditne organizacije	27/07
9. Odluka o uslovima i načinu postupanja mikrokreditne organizacije po prigovoru klijenta	32/10
10. Odluka o naknadama koje se za rad mikrokreditne organizacije plaćaju Agenciji za bankarstvo Federacije BiH	46/11

Uputstva Agencije za poslovanje MKO

1. Uputstvo za primjenu Odluke o jedinstvenom načinu obračuna i iskazivanja efektivne kamatne stope na kredite i depozite;
2. Uputstvo za izračunavanje ponderisane nominalne i efektivne kamatne stope;
3. Uputstvo za izračunavanje prilagođenog povrata na aktivu;
4. Uputstvo za izračunavanje pokazatelja operativne efikasnosti i
5. Uputstvo za izradu izvještaja mikrokreditnih organizacija.

1.2. Trend poslovanja MKO u Federaciji BiH u šest mjeseci 2012. godine

U odnosu na kraj prethodne godine, krajem drugog kvartala 2012. godine zabilježen je blagi rast bruto portfolija MKO. Većina MKO izložena je pritisku konkurencije kako od većih MKO tako i od banaka, te su mnoge manje MKO suočene s nedostatkom sredstava za finansiranje kreditnog portfolija.

U toku šest mjeseci 2012. godine otpisano je 5,7 miliona KM glavnice, što je 1,38% od ukupnih bruto kredita. Mikrokreditne organizacije ulažu više napora u naplatu potraživanja po otpisanim kreditima, što je evidentno iz iskazanih vanrednih prihoda na kraju drugog kvartala 2012. godine, koji su u odnosu na isti period prethodne godine veći za 12%.

Tabela 1. Vanbilansna evidencija: Potraživanja po otpisanoj glavnici i kamati

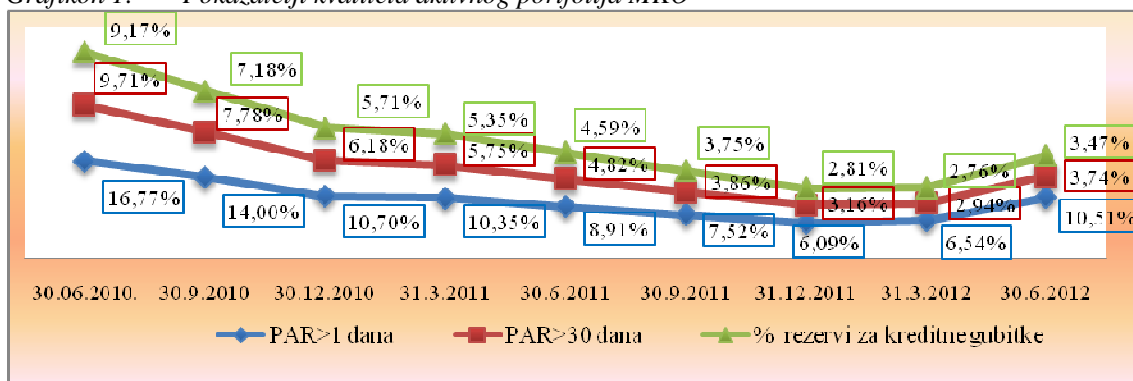
u 000 KM

OPIS	FIZIČKA LICA		PRAVNA LICA		UKUPNO	
	Otpisana glavnica	Otpisana kamata	Otpisana glavnica	Otpisana kamata	Otpisana glavnica	Otpisana kamata
1	2	3	4	5	6=2+4	7=3+5
Početno stanje na datum 01.01.2012.godine	138.633	24.856	2.655	466	141.289	25.322
Promjene u 2012. godini:						
novi otpis (u tekućoj godini)	5.671	1.848	101	8	5.772	1.856
naplaćeno u tekućoj godini	4.975	1.536	75	14	5.050	1.550
trajni otpis	130	20	3	0	133	20
Saldo na datum 30.06.2012. godine	139.199	25.148	2.678	460	141.877	25.607

Za MKO koje i dalje bilježe pad kreditnog portfolija, gubitak tržišnog segmenta, te kojima je uskraćeno povjerenje kreditora, uslijed negativnog trenda poslovanja, nemogućnosti dostizanja postavljenih standarda, važno je, u smislu održavanja supstance poslovanja, te posebno doniranih sredstava, pregovarati o spajanju ili pripajanju što predstavlja važan korak u očuvanju sektora.

Dosadašnji pregovori većih MKO u Federaciji BiH o osnivanju zajedničkog društva prijenosom imovine iz mikrokreditne fondacije nisu dali rezultate, a većina MKO svoju šansu vide u osnivanju društva od strane jedne fondacije čime bi se multiplicirao broj pravnih subjekata koji se bave mikrokreditiranjem u Federaciji BiH. Suprotno stavovima MKO u Federaciji BiH, posljedice kreditne ekspanzije, ekonomski ambijent, prezaduženost i preklapanje klijenta, zasićenje lokalnih tržišta na kojima posluje nekolicina mikrokreditnih organizacija, te opće raspoloženje javnog mnijenja prema sektoru, ne predstavlja ambijent za multipliciranje MKO, te naprotiv, nalaže sintezu u okviru sektora putem zajedničkog osnivanja mikrokreditnih društava od strane više mikrokreditnih fondacija. Na taj način bi se olakšao proces ulaganja u mikrokreditna društva, te poboljšao segment korporativnog upravljanja, bez multipliciranja subjekata što predstavlja najslabiju kariku u većini institucija. U cilju preveniranja i prevladavanja problema prezaduženosti, Agencija je naložila MKO punu primjenu propisa o obaveznoj razmjeni informacija na nivou sektora i Centralnog registra kredita CBBiH. U proteklom periodu, većina MKO je uložila dodatne napore na primjeni praksi odgovornog kreditiranja i ostvarivanja misije i ciljeva mikrokreditnog sektora.

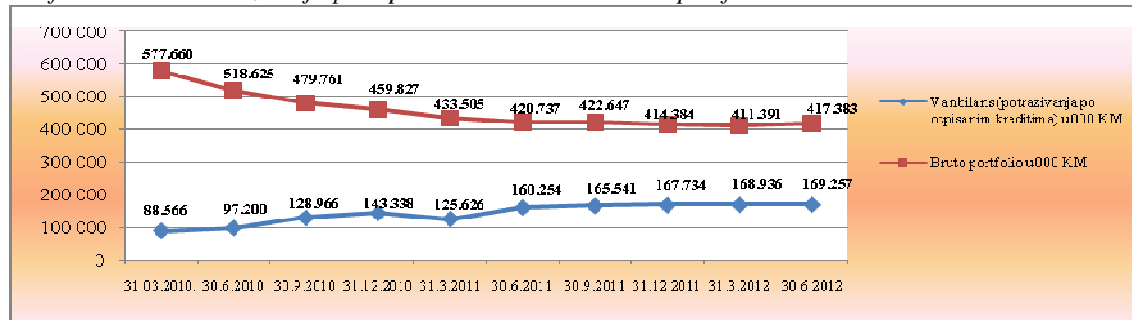
Grafikon 1. Pokazatelji kvaliteta aktivnog portfolija MKO

Uprkos blagom rastu mikrokreditnog portfolija za 1% u odnosu na kraj prethodne godine, rezultati većih MKO prema izvještajima o rezervama iskazuju pogoršanje kvalitete aktivnog

kreditnog portfolija u poređenju sa krajem prethodne godine. Pogoršanje kvalitete aktivnog portfolija iskazano je povećanjem stope rezervi za kreditne gubitke sa 2,81%, koliko je iznosila na 31.12.2011. godine, na 3,47%. Portfolio u riziku preko 30 dana kašnjenja također je povećan sa 3,16% na 3,74%. Ukupan rezultat sektora po pitanju rizičnosti portfolija nalazi se u okvirima standarda propisanog od Agencije, dok od 16 MKO, 7 MKF ne zadovoljava standard Agencije u pogledu rizičnosti portfolija koji mora biti ispod 5%. Portfolio u riziku preko jednog dana kašnjenja bilježi značajan rast (za 4,42 procentna poena), te je sa 6,09% koliko je iznosio na kraju prethodne godine, povećan na 10,51%. Analizom izvještaja MKO, utvrđeno je da je do pogoršanja sektorskih pokazatelja kvalitete aktivnog portfolija na 30.06.2012. godine, došlo uslijed dodatnih značajnih rezerviranja jedne od najvećih MKO u Federaciji BiH.

Grafikon 2. Potraživanja po otpisanim kreditima i bruto portfolio MKO

Zabrinjava međutim činjenica da vanbilansna evidencija ukupno otpisanih kredita nastavlja rasti, pa su tako na kraju drugog kvartala 2012. godine, ukupna potraživanja po otpisanim kreditima MKO iznosila 169,3 miliona KM što je 41% od ukupnog kreditnog portfolija. Postoje značajna odstupanja u kvalitetu portfolija između različitih MKO, koja su evidentna iz podatka da četiri MKO ima preko 80% ukupno otpisanih kredita u odnosu na ukupni bruto portfolio (kod jedne MKO ukupan iznos potraživanja po otpisanim kreditima, koji se nalaze u vanbilansu, za 23% je veći od iznosa aktive), što je direktna posljedica kreditne ekspanzije u prošlosti, dok su tri MKO iskazale ukupne otpise ispod 15% ukupnog bruto portfolija.

1.3. Potrebne mjere na nivou sektora s ciljem otklanjanja negativnih efekata poslovanja

Konsolidacija na nivou MKO, posebno MKO srednje veličine, neophodna je za stabilizaciju mikrokreditnog sektora, u cilju povećanja ekonomije obima, poboljšanja efikasnosti poslovanja MKF kroz značajne uštede troškova i smanjenje kamatnih stopa, kao i povećanja kompetentnosti upravnih odbora, menadžmenta i ostalog osoblja MKO. Konsolidacijom bi se omogućilo osnaživanje kapitalne baze manjeg broja jačih i zdravijih MKO. Također, značajan iznos kredita u pasivi mikrokreditnih organizacija dopijeva u ovoj godini, te u odsustvu podrške kreditora, organizacije mogu biti izložene problemu likvidnosti.

Agencija očekuje da će se izmjenama ZoMKO otkloniti nedorečenost zakonskih propisa, omogućiti adekvatni instrumenti za nadzor poslovanja MKO, omogućiti efikasnije korigiranje uočenih problema u poslovanju MKO, te otkloniti eventualne zloupotrebe. Očekivanim izmjenama ZoMKO kreirat će se prostor za dodatno poboljšanje podzakonskih akata Agencije u cilju zaštite doniranih sredstva kojim je direktno omogućeno kreditiranje velikog broja klijenta koji nemaju pristup tradicionalnim izvorima finansiranja.

2. STRUKTURA MIKROKREDITNIH ORGANIZACIJA

U Federaciji BiH sa 30.06.2012. godine, dozvolu za rad Agencije ima 16 MKO, od toga 15 MKF (neprofitne organizacije) i 1 MKD (profitna organizacija), te 27 organizacionih dijelova MKD čije je sjedište u Republici Srpskoj. Agencija trenutno vodi postupak prestanka rada jedne MKF. Sve MKF koje su dobile dozvolu za rad Agencije, izvršile su preregistraciju u skladu sa ZoMKO, odnosno nastale su promjenom oblika MKO osnovanih shodno Zakonu o mikrokreditnim organizacijama („Službene novine Federacije BiH, broj: 24/00). Stoga, sve MKF zakonski su pravni slijednik imovine, prava i obaveza MKO osnovanih u skladu sa ZoMKO iz 2000. godine. U Prilogu 1. nalaze se osnovni podaci o MKF i MKD kojima je Agencija izdala dozvolu za rad za obavljanje poslova davanja mikrokredita.

Trend zatvaranja organizacionih dijelova MKO u prvih šest mjeseci 2012. godine usporen je, pa tako MKO sa sjedištem u Federaciji BiH na dan 30.06.2012. godine imaju ukupno 344 organizaciona dijela, od čega u Federaciji BiH 228, Republici Srpskoj 113 i Distriktu Brčko 3, čime je ukupan broj organizacionih dijelova MKO sa sjedištem u Federaciji BiH veći za 3 organizaciona dijela, odnosno za 1% u odnosu na kraj prethodne godine. Ukupno 187 organizacionih dijelova MKO sa sjedištem u Federaciji BiH ima ovlaštenja za dodjelu mikrokredita, stoga su upisani u nadležni registar. U toku šest mjeseci 2012. godine, Agencija je izdala 7 saglasnosti za osnivanje organizacionih dijelova, 7 saglasnosti za promjenu adrese organizacionih dijelova i 4 saglasnosti za zatvaranje organizacionih dijelova MKO. Organizacione dijelove izvan Federacije BiH ima 9 MKF.

Agencija je dala dozvole za rad organizacionih dijelova jednog MKD koje ima sjedište u Republici Srpskoj, a koje u Federaciji BiH posluje putem 27 filijala i terenskih ureda.

2.1. Kadrovi

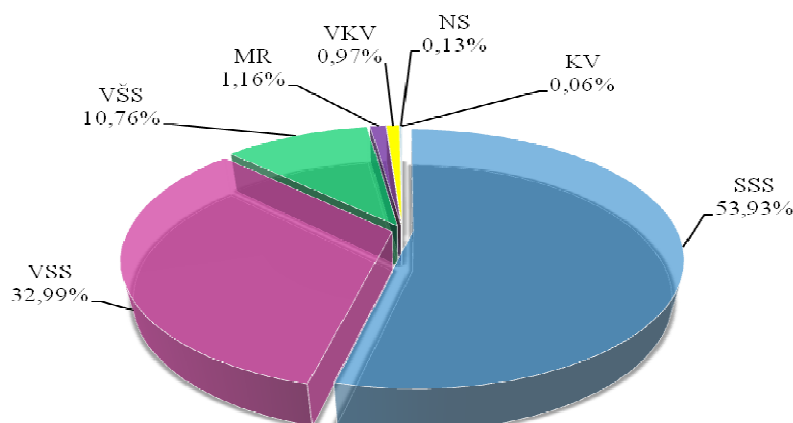
Tabela 2. Kvalifikaciona struktura zaposlenih

Rb.	Kvalifikacija	31.12.2011.		Ukupno	Učešće (%)	30.06.2012.		Ukupno	Učešće (%)	Indeks
		MKF	MKD			MKF	MKD			
1	2	3	4	5=(3+4)	6	7	8	9=(7+8)	10	11=9/5
1.	NS	3	0	3	0,20	2	0	2	0,13	67
2.	KV	1	0	1	0,07	1	0	1	0,06	100
3.	VKV	15	0	15	0,99	15	0	15	0,97	100
4.	SSS	817	4	821	54,41	834	3	837	53,93	102
5.	VŠS	183	0	183	12,13	167	0	167	10,76	91
6.	VSS	469	4	473	31,35	508	4	512	32,99	108
7.	MR	13	0	13	0,86	18	0	18	1,16	138
UKUPNO		1.501	8	1.509	100,00	1.545	7	1.552	100,00	103

Sa 30.06.2012. godine, mikrokreditni sektor zapošljava ukupno 1.552 radnika, što je za 43 radnika više u odnosu na 31.12.2011. godine ili 3%. MKF zapošljavaju 1.545 radnika ili 99,5%, a MKD 7 radnika ili 0,5%. U strukturi zaposlenih najveće je učešće SSS od 53,93%, VSS od 32,99% i VŠS od 10,76%.

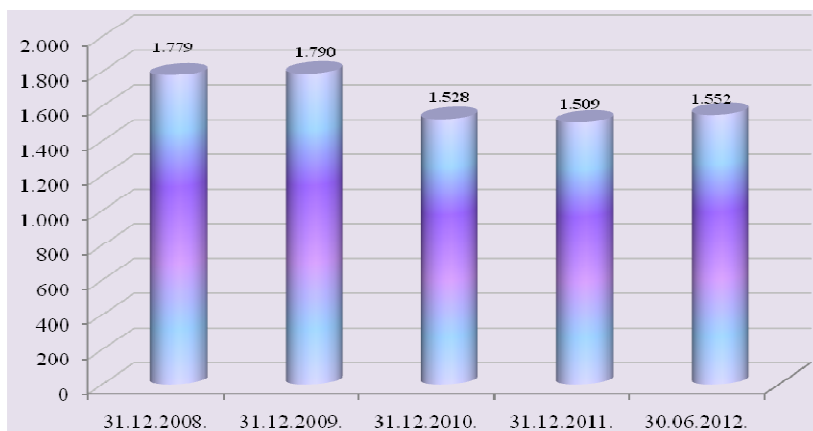
Učešće zaposlenih sa srednjom stručnom spremom je u porastu (za 2%), sa visokom stručnom spremom (za 8%) i magistara (za 38%), dok je procent učešća zaposlenih sa višom stručnom spremom u padu (za 9%) i nižom stručnom spremom (za 33%) u odnosu na 31.12.2011. godine.

Grafikon 3. Kvalifikacijska struktura zaposlenih u MKO na dan 30.06.2012. godine

Posmatrajući broj zaposlenih kroz godine rada MKO, najveći broj zaposlenih zabilježen je na kraju 2009. godine kada su MKO zapošljavale 1.790 radnika, što u usporedbi sa stanjem na dan 30.06.2012. godine, predstavlja smanjenje od 13%. Posmatrajući ova dva perioda, kod pojedinačnih MKO, dvije MKF su zabilježile najveće smanjenje broja zaposlenih, kod kojih je isti manji za 36%, odnosno 31%.

Grafikon 4. Broj zaposlenih u MKO po godinama

3. ANALIZA FINANSIJSKOG STANJA I USPJEŠNOSTI POSLOVANJA MKO

3.1. Bilans stanja

Bilansna suma MKO sa 30.06.2012. godine iznosi 493,8 miliona KM i za 8,7 miliona KM ili 2% je manja u odnosu na stanje sa 31.12.2011. godine. Rast bilansne sume u odnosu na kraj prethodne godine, bilježi 5 MKF, dok je pad zabilježilo 10 MKF i 1 MKD. Pad bilansne sume do 10% u odnosu na 31.12.2011. godine zabilježilo je 8 MKF i 1 MKD, dok je pad bilansne sume preko 10% u odnosu na kraj prethodne godine zabilježila 1 MKF, pad preko 20% zabilježila je 1 MKF, te pad bilansne sume preko 30% također 1 MKF. Najveće učešće u ukupnom bilansu MKO ima šest MKF sa aktivom u iznosu od 453,1 miliona KM ili 92%.

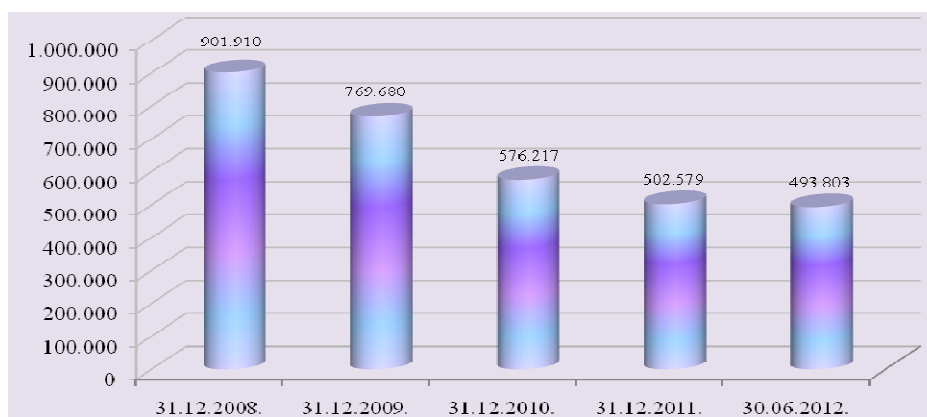
Tabela 3. Bilans stanja MKO

u 000 KM

OPIS	31.12.2011. godine					30.06.2012. godine					Indeks
	Stanje za MKF	%	Stanje za MKD	%	UKUPNO	Stanje za MKF	%	Stanje za MKD	%	UKUPNO	
1	2	3	4	5	6=(2+4)	7	8	9	10	11=(7+9)	12
AKTIVA											
1. Novčana sredstva	28.973	6	270	14	29.243	28.694	6	119	7	28.813	99
2. Plasmani bankama	14.975	3	0	0	14.975	4.740	1	0	0	4.740	32
3. Krediti	412.802		1.582		414.384	415.847		1.536		417.383	101
4. Minus: rezer. za kred. gubitke	11.647		11		11.658	14.441		26		14.467	124
5. Neto krediti	401.155	80	1.572	80	402.727	401.406	82	1.510	85	402.916	100
6. Posl. prostor i ost. fik. aktiva	47.838	10	75	4	47.913	47.546	10	101	6	47.647	99
7. Dugor. investicije	15	0	0	0	15	15	0	0	0	15	100
8. Ostala aktiva	9.048	2	57	3	9.105	11.190	2	38	2	11.229	123
9. Minus: rezerv. na ost. st. aktive, osim kredita	1.398	0	2	0	1.400	1.554		2		1.556	111
UKUPNO AKTIVA	500.606	100	1.973	100	502.579	492.037	100	1.766	100	493.803	98
PASIVA											
10. Obaveze po uzet. kreditima	330.981	66	1.175	60	332.156	318.684	65	909	51	319.593	96
11. Ostale obaveze	20.054	4	69	3	20.122	21.995	4	149	8	22.144	110
12. Kapital	149.571	30	729	37	150.301	151.358	31	707	40	152.066	101
UKUPNO PASIVA	500.606	100	1.973	100	502.579	492.037	100	1.766	100	493.803	98
Vanbilansna evidencija	168.222		60		168.282	169.681		57		169.739	101

Posmatrajući bilansnu sumu MKO kroz godine rada MKO, najveći iznos iste zabilježen je na kraju 2008. godine kada je iznosila 902 miliona KM, što u usporedbi sa stanjem na dan 30.06.2012. godine, predstavlja pad od čak 45%. Posmatrajući ova dva perioda, kod pojedinačnih MKO, dvije MKF su zabilježile najveći pad bilansne sume, kod kojih je ista pala za čak 75%, odnosno 68%.

Grafikon 5. Iznos aktive MKO (u 000 KM)

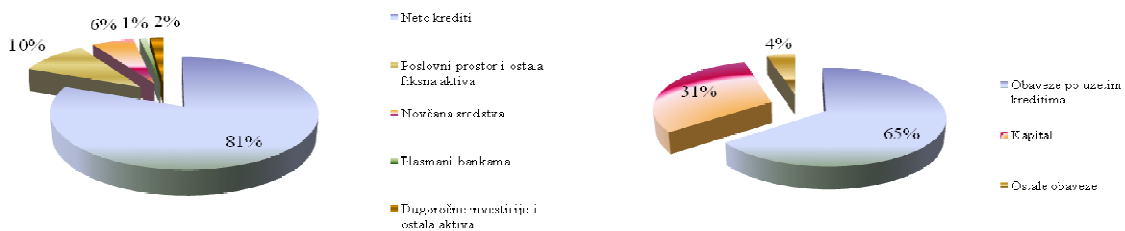
U strukturi aktive MKO, novčana sredstva iznose 28,8 miliona KM ili 6% sa stopom pada od 1% u odnosu na 31.12.2011. godine i većinom se odnose na novčana sredstva MKF. Plasmani bankama iznose 4,7 miliona KM ili 1%. Neke MKF mogu se suočiti sa rizikom likvidnosti, a kreditori generalno pokazuju visok stepen opreza uslijed iskazanih rezultata poslovanja odnosno trenda koji iskazuje sektor, čime se fondacijama ograničava pristup novim kreditima kojim bi zadovoljili kratkoročne obaveze, što uz lošu naplatu kredita može dovesti do nelikvidnosti.

Neto krediti, odnosno bruto krediti umanjani za rezervisanja za kreditne gubitke iznose 403 miliona KM ili 81% ukupne aktive i veći su za 189 hiljada KM ili 0,04% u odnosu na 31.12.2011. godine. Pad neto kredita u odnosu na kraj prethodne godine, zabilježilo je 7 MKF i 1 MKD, dok je rast zabilježilo 8 MKF. U odnosu na 31.12.2011. godine, pad neto kredita do 10% zabilježile su 4 MKF i 1 MKD, dok je pad preko 10% zabilježila 1 MKF. Također jedna MKF zabilježila je pad neto kredita preko 30% i 1 MKF koja je zabilježila pad od čak preko 60%.

Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva iznose 47,6 miliona KM ili 10% ukupne aktive i za 266 hiljada KM ili 1%, ova bilansna pozicija manja je u odnosu na kraj prethodne godine. Procent fiksne aktive u odnosu na ukupnu aktivu (umanjenu za donirani kapital) na nivou sektora iznosi 10,71% što je neznatno više od dozvoljenog iznosa, a gledano pojedinačno, šest je MKF koje krše ovaj standard.

Iznos od 9,7 miliona KM ili 2% odnosi se na dugoročne investicije (15 hiljada KM) i ostalu aktivu (9.673 hiljada KM umanjenu za rezervisanja na ostale stavke aktive osim kredita), koju čine obračunate kamate, avansi, aktivna vremenska razgraničenja i drugo. Dugoročne investicije odnose se na jednu MKF, dok je procent ostale aktive kod svih MKO ispod 10% u odnosu na ukupnu aktivu.

Grafikon 6. Struktura aktive i pasive MKO

U strukturi pasive MKO, obaveze po uzetim kreditima osnovni su izvor sredstava i iznose 319,6 miliona KM ili 65% ukupne pasive i manji su za 4% u odnosu na 31.12.2011. godine.

Tabela 4. Ročna struktura uzetih kredita

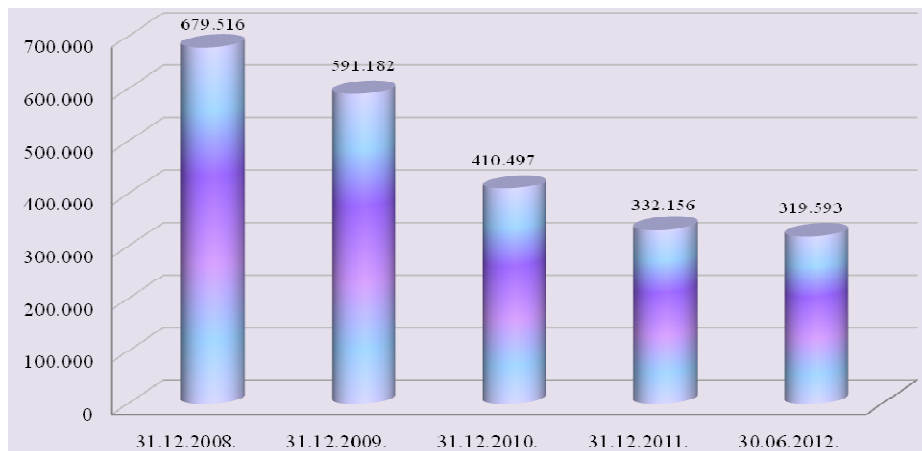
u 000 KM

OPIS	31.12.2011. godine				30.06.2012. godine				Indeks
	MKF	MKD	UKUPNO	%	MKF	MKD	UKUPNO	%	
1	2	3	4=(2+3)	5	6	7	8=(6+7)	9	10=8/4
1. Obaveze po uzetim kratkor. kreditima	82.347	723	83.070	25	70.477	458	70.935	22	85
2. Obaveze po uzetim dugoroč. kreditima	248.634	452	249.086	75	248.207	451	248.658	78	100
UKUPNO	330.981	1.175	332.156	100	318.684	909	319.593	100	96

Od ukupnih obaveza po uzetim kreditima, dugoročni krediti (kojih nemaju 4 MKF) iznose 248,6 miliona KM ili 78% i manji su za 428 hiljada KM, odnosno 0,17% u odnosu na kraj prethodne godine. Od ukupnih obaveza po uzetim kreditima, kratkoročni krediti (kojih nema 5 MKF) iznose 71 milion KM ili 22% i imaju stopu pada od 15% u odnosu na kraj prethodne godine. Na obaveze po uzetim kreditima na MKF odnosi se 318,7 miliona KM ili 99,7% od ukupnih obaveza po uzetim kreditima.

Posmatrajući iznos ukupnih obaveza MKO po uzetim kreditima kroz godine rada MKO, najveći iznos istih zabilježen je na kraju 2008. godine kada su iznosile 679,5 miliona KM, što u usporedbi sa stanjem na dan 30.06.2012. godine, predstavlja pad od 53%. Posmatrajući ova dva perioda, kod pojedinačnih MKO, dvije MKF su zabilježile najveći pad iznosa ukupnih obaveza po uzetim kreditima, kod kojih su iste pale za čak 90%, odnosno 88%.

Grafikon 7. Iznos obaveza MKO po uzetim kreditima po godinama (u 000 KM)

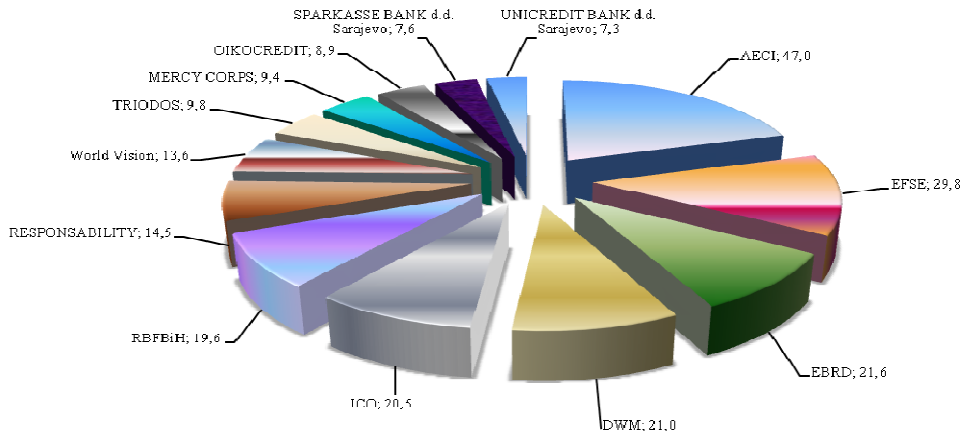
Najznačajniji kreditori MKO na koje se odnosi 72% od ukupnih kreditnih obaveza su:

- 1.) AECI – Agencija za međunarodnu saradnju Kraljevine Španije (47 miliona KM);
- 2.) EFSE – Evropski fond za Jugoistočnu Evropu, Luksemburg (29,8 milion KM);
- 3.) EBRD – Evropska banka za obnovu i razvoj, Velika Britanija (21,6 miliona KM);
- 4.) DWM – Developing World Markets, SAD (21 milion KM);
- 5.) ICO – Instituto de Credito Oficial, Španija (20,5 miliona KM);
- 6.) Razvojna banka Federacije BiH¹ (19,6 miliona KM);
- 7.) Responsibility SICAV, Švicarska (14,5 miliona KM);
- 8.) World Vision International, USA (13,6 milion KM);
- 9.) Triodos – Doen, Holandija (9,8 miliona KM).
- 10.) Mercy Corps, SAD (9,4 miliona KM);
- 11.) Oikokredit, Holandija (8,9 miliona KM);
- 12.) Sparkasse Bank d.d. Sarajevo, BiH (7,6 miliona KM) i
- 13.) UniCredit Bank d.d. Mostar, BiH (7,3 miliona KM).

Jedna MKF kod prvog kreditora ima izloženost 42%, a kod četvrtog čak 63%, a obzirom da se radi o velikoj koncentraciji u izvorima sredstava, isto predstavlja opasnost za ovu MKF, jer u slučaju povlačenja sredstava, njezina budućnost može biti značajno ugrožena.

¹ Sredstva su plasirana u okviru Projekta lokalnih inicijativa LIP I i LIP II koja su Odlukom Vlade Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br: 78/06 i 34/07) na upravljanje prenesena Razvojnoj banci Federacije BiH.

Grafikon 8. Izvori sredstava MKO na dan 30.06.2012. godine (u mil. KM)

Ostale obaveze iznose 22,1 miliona KM ili 4% ukupne pasive, a čine ih obaveze prema zaposlenim, dobavljačima, pasivna vremenska razgraničenja i drugo. Ukupno 7 MKF ima procent ostalih obaveza veći od 10% u odnosu na ukupne obaveze.

Vanbilansna evidencija iznosi 169,7 miliona KM, koju čine otpisana kreditna potraživanja (169,2 miliona KM) i komisioni poslovi (0,5 miliona KM koje imaju dvije MKF) i za 1% je veća od stanja sa 31.12.2011. godine.

3.2. Kapital

Ukupni kapital MKO na dan 30.06.2012. godine iznosi 152,1 miliona KM ili 31% ukupne pasive i veći je za 1,8 miliona KM ili 1% u odnosu na kraj 2011. godine. Kapital MKF iznosi 151,4 miliona MKF ili 99,5%, a kapital jednog MKD 0,7 miliona KM ili 0,5%. Pet MKF ima procent iznosa kapitala (umanjenog za donirani kapital) u odnosu na ukupnu aktivu manji od dozvoljenog iznosa.

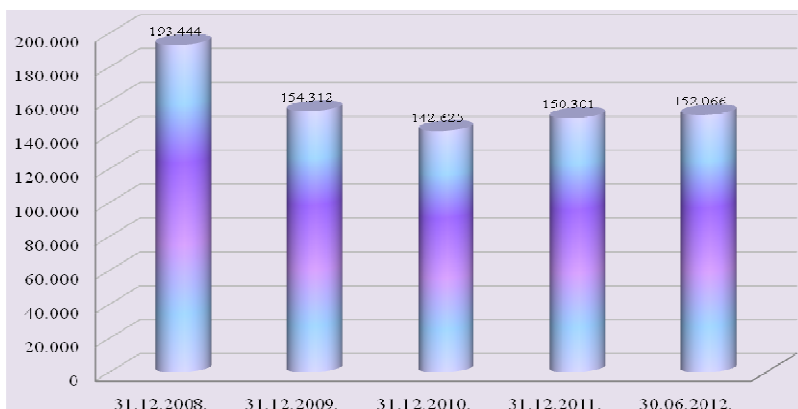
Tabela 5. Struktura kapitala MKO

u 000 KM

OPIS	31.12.2011. godine					30.06.2012. godine					Indeks
	Stanje za MKF	%	Stanje za MKD	%	UKUPNO	Stanje za MKF	%	Stanje za MKD	%	UKUPNO	
1	2	3	4	5	6=2+4	7	8	9	10	11=7+9	12=11/6
Donirani kapital	43.061	29	0	0	43.061	48.003	32	0	0	48.003	111
Osnovni kapital	10.157	7	600	82	10.757	9.087	6	600	85	9.687	90
Višak/manjak pr. nad ras.	93.411	62	0	0	93.411	91.358	60	0	0	91.358	98
Emisiona azija	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Neraspoređena dobit	0	0	29	4	29	0	0	7	1	7	24
Zakonske rezerve	0	0	100	14	100	0	0	101	14	101	101
Ostale rezerve	2.942	2	0	0	2.942	2.910	2	0	0	2.910	99
UKUPNO KAPITAL	149.571	100	729	100	150.301	151.358	100	708	100	152.066	101

Posmatrajući iznos kapitala MKO kroz godine rada MKO, najveći iznos istog zabilježen je na kraju 2008. godine kada je iznosio 193,4 miliona KM, što u usporedbi sa stanjem na dan 30.06.2012. godine, predstavlja pad od 21%. Posmatrajući ova dva perioda, kod pojedinačnih MKO, dvije MKF su zabilježile najveći pad iznosa kapitala, kod kojih je isti pao za čak 76%, odnosno 73%.

Grafikon 9. Iznos kapitala MKO po godinama (u 000 KM)

U strukturi kapitala najznačajniji je višak prihoda nad rashodima koji iznosi 91,3 miliona KM, te čini 60% ukupnog kapitala MKF i manji je za 2.053 miliona KM ili 2% u odnosu na kraj prethodne godine. Manjak prihoda nad rashodima za period od 01.01. do 30.06.2012. godine ostvarilo je 5 MKF, a višak prihoda nad rashodima 10 MKF, dok je jedno MKD ostvarilo neto dobit.

Neraspoređena dobit i rezerve jednog MKD iznose 108 hiljada KM ili 15% ukupnog kapitala MKD. Višak prihoda nad rashodima od redovnog poslovanja, ostvarile su samo 2 MKF, dok je 1 MKD ostvarilo dobit od redovnog poslovanja, a 13 MKF ostvarilo je manjak prihoda nad rashodima. Od tih 13 MKF, 8 ih je zahvaljujući vanrednim prihodima koji su veći od iznosa ostvarenog manjka prihoda nad rashodima od redovnog poslovanja, na kraju drugog kvartala 2012. godine, ostvarilo pozitivan rezultat. Vanredni prihodi direktan su rezultat povećane naplate potraživanja po otpisanim kreditima.

Značajan izvor kapitala MKF čini donirani kapital koji iznosi 48 miliona KM ili 32% ukupnog kapitala, dok jedno MKD nema doniranog kapitala. Donirani kapital u odnosu na kraj prethodne godine povećan je za 4,9 miliona KM, odnosno 11%, i odnosi na povećanje doniranog kapitala kod tri MKF za koje je kontrolom utvrđeno da su o stanju istog pogrešno izvještavale Agenciju u prethodnim periodima. Osnovni kapital MKO na dan 30.06.2012. godine iznosi 9,7 miliona KM ili 6% ukupnog kapitala. Ostale rezerve iznose 3 miliona KM, ili 2% ukupnog kapitala i odnose se na 3 MKF.

3.3. Kreditni portfolio

Osnovna djelatnost MKO je mikrokreditiranje na koje se odnosi iznos od 417,4 miliona KM ili 84% ukupne aktive mikrokreditnog sektora. Nivo ukupnih kredita sektora zavisi od stanja kredita MKF na koje se odnosi 401,4 miliona KM ili 99,6% od ukupnih kredita, dok se na MKD odnosi 1,5 miliona KM ili 0,4% od ukupnih kredita. Neto krediti, koje čine ukupni krediti umanjani za rezerve za kreditne gubitke prikazani su u Tabeli 6.

Tabela 6. Neto krediti

u 000 KM

Red. Broj	OPIS	31.12.2011. godine			30.06.2012. godine			Indeks
		MKF	MKD	Ukupno	MKF	MKD	Ukupno	
1	2	3	4	5=(3+4)	6	7	8=(6+7)	9=8/5
1.	Kreditni	412.802	1.582	414.384	415.847	1.536	417.383	101
2.	Rezerve za kreditne gubitke	11.647	11	11.658	14.441	26	14.467	124
3.	Neto krediti (1.-2.)	401.155	1.572	402.727	401.406	1.510	402.916	100

Neto krediti iznose 403 miliona KM i za 189 hiljada KM ili 0,04% su veći u odnosu na 31.12.2011. godine, dok su krediti na bruto osnovi također veći za 1% u odnosu na kraj prethodne godine. Rezerve za kreditne gubitke iznose 14,4 miliona KM i veće su za 24% u odnosu na 31.12.2011. godine, što je rezultat dodatnih značajnih rezervisanja kod jedne od najvećih MKF u Federaciji BiH. Omjer rezervi za kreditne gubitke u odnosu na ukupan kreditni portfolio iznosi 3,47%, te u odnosu na omjer sa 31.12.2011. godine, bilježi pogoršanje od 0,66 procentnih poena.

Posmatrajući bruto portfolio MKO kroz godine rada MKO, najveći iznos istog zabilježen je na kraju 2008. godine kada je iznosio 830,2 miliona KM, što u usporedbi sa stanjem na dan 30.06.2012. godine, predstavlja pad od čak 50%. Posmatrajući ova dva perioda, kod pojedinačnih MKO, dvije MKF su zabilježile najveći pad bruto portfolija, kod kojih je isti pao za čak 75%, odnosno 72%.

Grafikon 10. Iznos bruto portfolija MKO po godinama (u 000 KM)

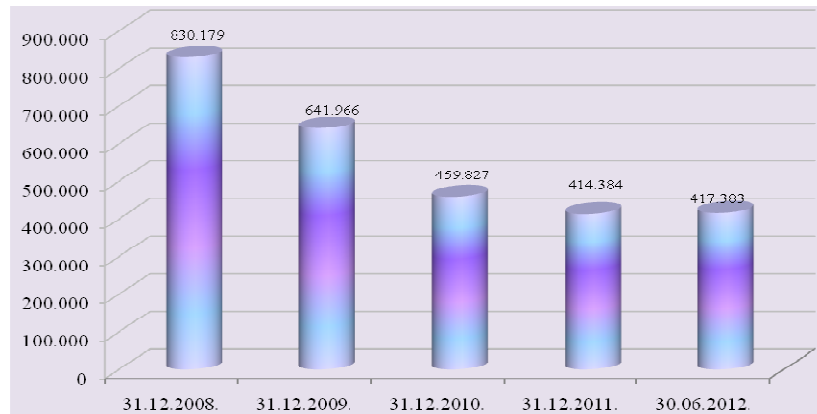

Tabela 7. Sektorska i ročna struktura mikrokredita MKO na dan 30.06.2012. godine

u 000 KM

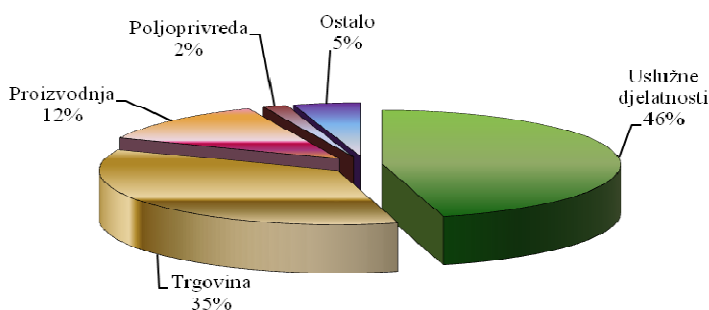
Red. Broj	Mikrokrediti	Kratkoročni krediti	Dugoročni krediti	Dospjela potraživanja	UKUPNO	%
1	2	3	4	5	6=(3+4+5)	7
1.	Pravnim licima					
a.)	Uslužne djelatnosti	1.426	3.546	46	5.017	46%
b.)	Trgovina	1.382	2.454	37	3.872	35%
c.)	Poljoprivreda	33	143	2	178	2%
d.)	Proizvodnja	561	788	13	1.362	12%
e.)	Ostalo	133	364	4	501	5%
	UKUPNO 1:	3.534	7.295	102	10.931	100%

2.	Fizičkim licima					
a.)	Uslužne djelatnosti	9.328	82.972	1.424	93.723	23%
b.)	Trgovina	6.315	43.882	916	51.112	13%
c.)	Poljoprivreda	10.207	132.545	1.259	144.011	35%
d.)	Proizvodnja	1.868	21.496	384	23.748	6%
e.)	Stambene potrebe	3.010	46.193	354	49.556	12%
f.)	Ostalo	12.262	31.253	786	44.302	11%
UKUPNO 2:		42.990	358.340	5.123	406.452	100%
UKUPNO (1+2):		46.524	365.634	5.224	417.383	

Prema sektorskoj strukturi mikrokredita 406,4 miliona KM ili 97% od ukupnih kredita plasirano je fizičkim licima, a 11 miliona ili 3% pravnim licima.

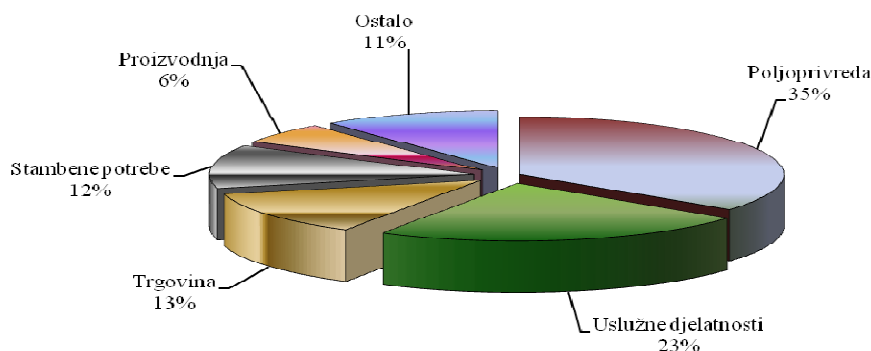
U ročnoj strukturi mikrokredita na kratkoročne kredite, u koje se uključuju i dospjela potraživanja odnosi se 51,8 miliona KM ili 12 %, a na dugoročne kredite 365,6 miliona KM ili 88%. Sama dospjela potraživanja iznose ukupno iznose 5,2 miliona KM ili 1% od ukupnih kredita i gotovo u cijelosti se odnose na kredite fizičkim licima.

Grafikon 11. Sektorska struktura mikrokredita plasiranih pravnim licima

Prema granskoj strukturi najveći iznos, od ukupnog iznosa mikrokredita datih **pravnim licima**, plasiran je za uslužne djelatnosti i trgovinu – uslužne djelatnosti 5 miliona KM ili 46%, odnosno trgovina 3,9 miliona KM ili 35%. Za proizvodnju dato je 1,4 miliona KM ili 12% od ukupnog iznosa mikrokredita datih pravnim licima, dok je za poljoprivredu dato 0,2 miliona KM ili 2%, a za ostale namjene 0,5 miliona KM ili 5%.

Grafikon 12. Sektorska struktura mikrokredita plasiranih fizičkim licima

Što se tiče kredita **fizičkim licima**, 144 miliona KM ili 35% plasirano je za poljoprivredu, zatim 93,7 miliona KM ili 23% za uslužne djelatnosti, za trgovinu je plasirano 51,1 milion KM ili 13%, za stambene potrebe 49,6 miliona KM ili 12%, za proizvodnju 23,7 miliona KM ili 6%, te za ostalo 44,3 miliona KM ili 11%.

Na osnovu analize granske strukture zaključuje se da je mikrokreditiranje najvećim dijelom usmjereno na kreditiranje poljoprivrede i uslužnih djelatnosti, te se većim dijelom odnosi na dugoročne kredite fizičkim licima iz čega proističe da se krediti u najvećem broju slučajeva odobravaju licima koja nemaju pristup tradicionalnim izvorima financiranja kako zbog rizičnosti posla kojeg obavljaju, tako i zbog nedostatka adekvatnih kolaterala.

Procent kredita koji se daju za uslužne djelatnosti fizičkim osobama u porastu je, dok su krediti dati za stambene potrebe i ostale namjene u padu, što znači da je fokus sektora usmjeren na podršku mikropoduzetništva.

Odlukom o visini i načinu formiranja i održavanja rezervi za pokriće kreditnih gubitaka mikrokreditnih organizacija („Službene novine Federacije BiH“, broj: 27/07), MKO su dužne sva kreditna sredstva i druga potraživanja raspoređivati u određene grupe primjenom kriterija broja dana kašnjenja u otplati na način da za svaku grupu izdvaja rezerve za kreditne i druge gubitke na teret troškova poslovanja.

Osnovicu za obračun visine rezervi čini iznos neotplaćenog kredita, dospjele kamate i naknade i sve druge stavke kod kojih je MKO izložena riziku nemogućnosti naplate, odnosno poslovnog neuspjeha. Iznosi potraživanja razvrstanih u zadane grupe i obračunate rezerve po tim grupama sa stanjem na dan 30.06.2012. godine vide se iz slijedeće tabele:

Tabela 8. Izvještaj o visini i načinu formiranja rezervi za kreditne gubitke na dan 30.06.2012. godine

u 000 KM

Rb.	Dani kašnjenja	Stope rezervisanja	Iznos kredita	Dospjela kamata		Iznos ostalih stavki aktive	Rezervisanja			Ukupna rezervisanja
				Stopa rezervisanja	Iznos kamate		Po kreditima	Po dospjelim kamatama	Po ostalim stavkama aktive	
1	2	3	4	5	6	7	8=(4x3)/100	9=(5x6)/100	10=(7x3)/100	11=(8+9+10)
1.	0	0%	373.528	0%	48	287	0	0	0	0
2.	1 – 15	2%	11.736	2%	222	0	234	5	0	239
3.	16 – 30	15%	16.498	100%	264	0	2.475	264	0	2.739
4.	31 – 60	50%	7.247	100%	262	0	3.623	262	0	3.885
5.	61 – 90	80%	2.803	100%	156	0	2.242	156	0	2.398
6.	91 – 180	100%	5.571	100%	865	0	5.893	869	0	6.762
UKUPNO			417.383		1.816	287	14.467	1.556	0	16.023

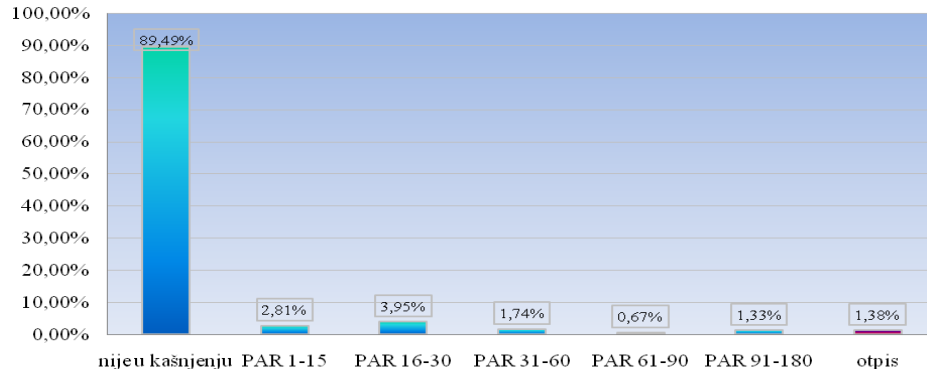
7.	preko 180	Otpis	5.772	100%	1.856					
----	-----------	-------	--------------	------	--------------	--	--	--	--	--

Kašnjenje u otplati duže od jednog dana imaju krediti u iznosu 43,8 miliona KM. Stopa kredita u kašnjenju preko jednog dana na kraju drugog kvartala 2012. godini iznosila je 10,51% i bilježi značajan porast u odnosu na kraj prethodne godine (za 4,42 procentna poena).

Ukupan iznos dospjelih kamata po aktivnim kreditima koji imaju kašnjenje u otplati duže od jednog dana iznosi 1,7 miliona KM.

Ukupan iznos obračunatih rezervi po svim osnovama je 16 miliona KM i u odnosu na 31.12.2011. godine, veće su za 23%, dok je otpis za šest mjeseci 2012. godine iznosio 5,7 miliona KM po glavnici i 1,8 miliona KM po kamati.

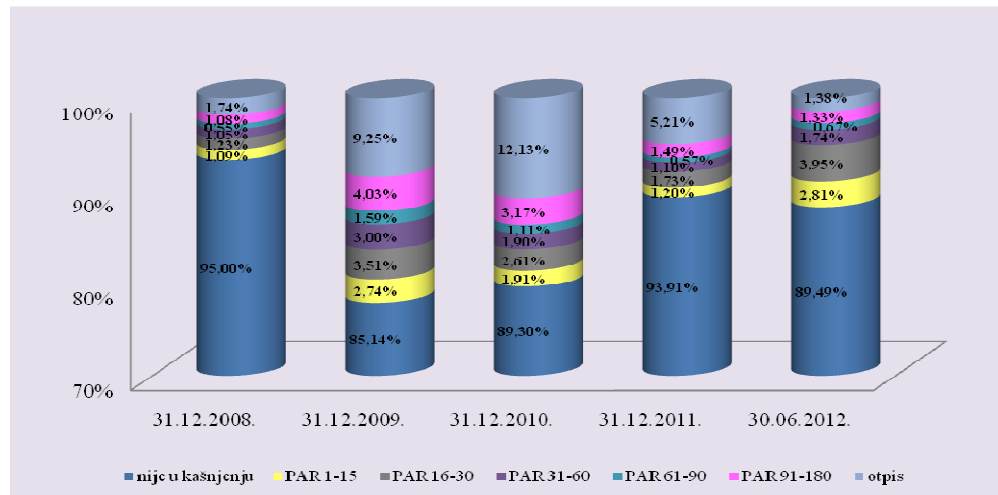
Grafikon 13. Kvalitet portfolija MKO na dan 30.06.2012. godine

U poređenju s prethodnom godinom, uprkos blagom rastu mikro kreditnog portfolija, mikro kreditni sektor na dan 30.06.2012.godine iskazuje pogoršanje pokazatelja kvalitete aktivnog kreditnog portfolija.

Pogoršanje kvalitete aktivnog portfolija iskazano je povećanjem stope rezervi za kreditne gubitke sa 2,81%, koliko je iznosila na 31.12.2011. godine, na 3,47%. Portfolio u riziku preko 30 dana kašnjenja također je povećan sa 3,16% na 3,74%. Ukupan rezultat sektora po pitanju rizičnosti portfolija nalazi se u okvirima standarda propisanog od Agencije, dok od 16 MKO, 7 MKF ne zadovoljava standard Agencije u pogledu rizičnosti portfolija koji mora biti ispod 5%. Portfolio u riziku preko jednog dana kašnjenja bilježi značajan rast (za 4,42 procentna poena), te je sa 6,09% koliko je iznosio na kraju prethodne godine, povećan na 10,51%. Analizom izvještaja MKO, utvrđeno je da je do pogoršanja sektorskih pokazatelja kvalitete aktivnog kreditnog portfolija na 30.06.2012. godine, došlo uslijed dodatnih značajnih rezerviranja jedne od najvećih MKO u Federaciji BiH. U šest mjeseci 2012. godine MKO su otpisale 5,7 miliona KM glavnice, odnosno 1,38% ukupnih bruto kredita.

Grafikon 14. Klasifikacija bruto portfolija MKO po godinama

Negativan uticaj i posljedice globalne ekonomske krize na finansijski sektor, posebno su izraženi kod poslovanja MKO kroz segment kreditiranja i kvalitet kreditnog portfolija. Zbog trenda rasta nenaplativih potraživanja iz ranijeg perioda, odnosno kašnjenja klijenata u plaćanju dospjelih kreditnih obaveza, došlo je do aktiviranja jamstava kod jednog broja kredita u kašnjenju, koji su imali ovakvu vrstu osiguranja, tako da je teret otplate tih kredita pao na jamce, odnosno žirante.

S ciljem prikupljanja, praćenja i analize podataka o kreditima koje otplaćuju jamci, Agencija je od 31.12.2009. godine propisala novi izvještajni obrazac OKJ - otplata kredita na teret jamaca.

Prema izvještajima MKO u Federaciji BiH sa 30.06.2012. godine, 8.597 jamaca otplatilo je 4,7 miliona KM od ukupno odobrenih kredita koje otplaćuju jamci u iznosu od 44,8 miliona KM (7.759 kreditnih partija), što je za 0,5% više jamaca koji otplaćuju tuđe kredite u poređenju sa 31.12.2011. godine (4,2 miliona KM otplatilo je 8.553 jamca, dok je iznos ukupno odobrenih kredita koje otplaćuju jamci bio 45,6 miliona KM – 7.805 kreditnih partija).

Od ukupnog broja kreditnih partija, 3,66% kreditnih partija otplaćuju jamci, i u odnosu na kraj 2011. godine, učešće kreditnih partija koje otplaćuju jamci u ukupnom broju kreditnih partija u neznatnom je porastu, za 0,04 procentna poena. Od 16 MKO, dvije MKF nemaju evidentiranih otplata na teret jamaca, dok je kod dvije MKF zabilježeno najveće učešće kreditnih partija koje otplaćuju jamci u odnosu na ukupan broj kreditnih partija (15,34% i 6,43%).

Stanje preostalog duga po kreditima koje otplaćuju jamci sa 30.06.2012. godine iznosi 10,5 miliona KM, što čini 2,53% bruto kredita MKO i u odnosu na 31.12.2011. godine, udio preostalog duga u bruto portfoliju manji je za 0,34 procentna poena. (31.12.2011. godine stanje preostalog duga po kreditima koje su otplaćivali jamci iznosilo je: 11,9 miliona KM u odnosu na 414,4 miliona KM bruto portfolija).

3.4. Ponderisane nominalne i efektivne kamatne stope na mikrokredite

Efektivna kamatna stopa na mikrokredite je ukupna cijena tih kredita, a obračunava se i iskazuje u skladu sa Odlukom o jedinstvenom načinu obračuna i iskazivanja efektivne kamatne stope na kredite i depozite („Službene novine Federacije BiH“, br: 27/07, 46/09 i 46/11).

U obračun efektivne kamatne stope uključuju se podaci o visini nominalne kamatne stope na kredite, iznosu naknada i provizija koje MKO izračunavaju klijentu u postupku odobravanja kredita i iznos naknada i provizija poznatih na dan izračuna, koje MKO izračunava klijentu tokom realizovanja ugovora o kreditu.

Ponderisane nominalne i efektivne kamatne stope računaju se na novoodobrene kredite u izvještajnom mjesecu.

Tabela 9. Prosječne ponderisane nominalne i efektivne kamatne stope na mikrokredite za II kvartal 2012. godine – po proizvodima

Rb.	OPIS	Ponderisana nominalna kamatna stopa (prosječna)	Ponderisana efektivna kamatna stopa (prosječna)
1.	Kratkoročni mikrokrediti za:		
1.1.	Uslužne djelatnosti	25,40%	32,86%
1.2.	Trgovinu	24,90%	32,47%
1.3.	Poljoprivredu	23,75%	31,36%
1.4.	Proizvodnju	24,09%	29,76%
1.5.	Stambene potrebe	20,95%	26,85%
1.6.	Nenamjenski-osnovne potrebe	33,24%	40,48%
1.7.	Ostalo	20,93%	32,97%
2.	Dugoročni mikrokrediti za:		
2.1.	Uslužne djelatnosti	25,43%	29,94%
2.2.	Trgovinu	26,46%	31,07%
2.3.	Poljoprivredu	21,02%	24,52%
2.4.	Proizvodnju	23,75%	27,30%
2.5.	Stambene potrebe	21,54%	24,79%
2.6.	Nenamjenski-osnovne potrebe	27,79%	33,24%
2.7.	Ostalo	25,46%	31,81%

Za kratkoročne kredite, prosječna ponderisana nominalna kamatna stopa kreće se u rasponu od 20,93 % za ostalo do 33,24 % za nenamjenske kredite, a efektivna kamatna stopa u rasponu 26,85 % za stambene potrebe do 40,48 % za nenamjenske kredite.

Prosječna ponderisana nominalna kamatna stopa na dugoročne kredite kreće se u rasponu 21,02 % za poljoprivredu do 27,79 % za nenamjenske kredite, a efektivna kamatna stopa u rasponu od 24,52 % za poljoprivredu do 33,24 % za nenamjenske kredite.

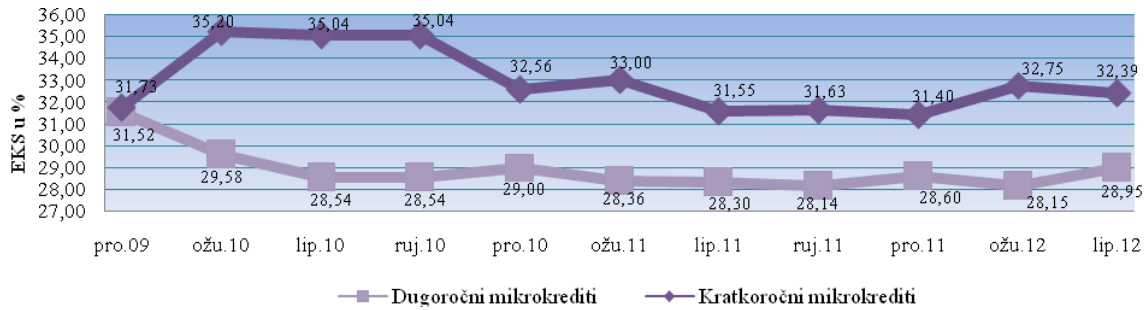
Analizirajući kamatne stope MKO po kreditnim proizvodima zaključuje se da su najjeftiniji krediti plasirani za poljoprivredne djelatnosti, dok su najskuplji nenamjenski, odnosno krediti za osnovne potrebe.

Prosječne efektivne kamatne stope na kratkoročne i dugoročne mikrokredite u Federaciji BiH po kvartalima prikazane su u Tabeli 10.

Tabela 10. Prosječne efektivne kamatne stope (EKS) na mikrokredite po kvartalima

PROSJEČNA EKS u % na	2009.	2010.				2011.				2012.	
	31.12.	31.03.	30.06.	30.09.	31.12.	31.03.	30.06.	30.09.	31.12.	31.03.	30.06.
Kratkoročne mikrokredite	31,73	35,20	35,04	35,04	32,56	33,00	31,55	31,63	31,40	32,75	32,39
Dugoročne mikrokredite	31,52	29,58	28,54	28,54	29,00	28,36	28,30	28,14	28,60	28,15	28,95

Grafikon 15. Trend kretanja prosječnih efektivnih kamatnih stopa na mikrokredite po kvartalima (u %)

Na kraju drugog kvartala 2012. godine, prosječne efektivne kamatne stope u mikrokreditnom sektoru na dugoročne kredite, u odnosu na 31.12.2011. godine, bilježe neznan porast (0,35 procentnih poena), dok su prosječne efektivne kamatne stope na kratkoročne kredite također u porastu (0,99 procentnih poena).

U cilju povećanja transparentnog kreditiranja i zaštite potrošača-klijenta mikrokreditnih organizacija, Agencija je spriječila iskazivanje kamatnih stopa na mjesečnoj osnovi čak i kada se iskazuju efektivne kamatne stope na kredite, kako se klijenti MKO ne bi dovodili u zabludu.

Agencija očekuje da će primjena navedenog propisa rezultirati dodatnim smanjenjem kamatnih stopa kod mikrokreditnih organizacija s obzirom da će klijenti biti bolje informisani o jedinstveno iskazanim kamatnim stopama na mikrokredite kako u sredstvima javnog informisanja, reklamnim oglašavanjima, tako i u ugovorima o kreditu.

Kako za formiranje kamatnih stopa na mikrokredite najznačajniju stavku čine visoki administrativni troškovi mikrokreditnih organizacija, Agencija u kontrolama MKO posebnu pažnju posvećuje i opravdanosti određenih troškova u smislu člana 38. ZoMKO koje na kraju utiču na formiranje kamatnih stopa mikrokreditnih organizacija, održivost organizacija, te zaštitu doniranih sredstava.

3.5. Bilans uspjeha

Struktura bilansa uspjeha mikrokreditnog sektora Federacije BiH je prikazana u Tabeli 11.

Tabela 11. Bilans uspjeha MKO

u 000 KM

Red. Broj	OPIS	Za period 01.01. - 30.06.2011. g.				Za period 01.01. - 30.06.2012. g.				Indeks
		MKF	MKD	Ukupno	%	MKF	MKD	Ukupno	%	
1	2	1	2	3=(1+2)	4	5	6	7=(5+6)	8	9=(7/3)
1.	PRIHODI PO KAMATAMA I SLIČNI PRIHODI									
1.1.	Prihodi od kamata i slični prihodi	46.012	161	46.173	92	43.699	191	43.890	89	95
1.2.	Operativni prihodi	3.873	30	3.903	8	5.202	28	5.230	11	134
2.	UKUPNI PRIHODI (1.1.+1.2.)	49.885	191	50.076	100	48.901	219	49.120	100	98
3.	RASHODI									
3.1.	Rashodi po kamatama i sl. rashodi	11.791	32	11.823	22	9.835	41	9.876	18	84
3.2.	Operativni rashodi	32.627	146	32.773	62	35.629	158	35.787	65	109
3.3.	Trošk. rezer. za kred. i dr. gubitke	7.997	5	8.002	15	9.680	26	9.706	17	121
4.	UKUPNI RASHODI (3.1.+3.2.+3.3.)	52.415	183	52.598	100	55.144	225	55.369	100	105
5.	VANREDNI PRIHODI	7.258	22	7.280		8.152	15	8.167		112
6.	VANREDNI RASHODI	294	0	294		638	1	639		217
7.	UKUPNO PRIHODI - RASHODI (2+5-4-6)	4.434	30	4.464		1.272	7	1.279		29
8.	VIŠAK/MANJAK PRIHODA NAD RASHODIMA	4.434		4.434		1.272		1.272		29
9.	DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA		30	30			7	7		
10.	POREZI		3	3			1	1		
11.	NETO DOBIT/GUBITAK		27	27			6	6		
12.	UKUPAN FIN. REZULTAT			4.461				1.278		

Ukupni prihodi MKO za period 01.01. - 30.06.2012. godine iznose 49,1 milion KM, od čega se 48,9 miliona KM ili 99,6% odnosi na prihode MKF, a 0,2 miliona KM ili 0,4% na prihode jednog MKD. U odnosu na isti period prethodne godine, ukupni prihodi su manji za 0,9 miliona KM ili 2%.

Najveći dio prihoda, odnosi se na prihode od kamata koji iznose 43,9 miliona KM ili 89% ukupnih prihoda i u odnosu na isti period prethodne godine, manji su za 2,3 miliona KM ili 5%, dok operativni prihodi iznose 5,2 miliona KM ili 11% ukupnih prihoda i u odnosu na isti period prethodne godine, veći su za 1,3 miliona KM, odnosno za 34%.

Ukupni rashodi iznose 55,3 miliona KM od kojih se 55,1 milion ili 99,6% odnosi na rashode MKF, a 0,2 miliona KM ili 0,4% na rashode jednog MKD. U odnosu na isti period prethodne godine ukupni rashodi su veći za 2,7 miliona KM ili 5%.

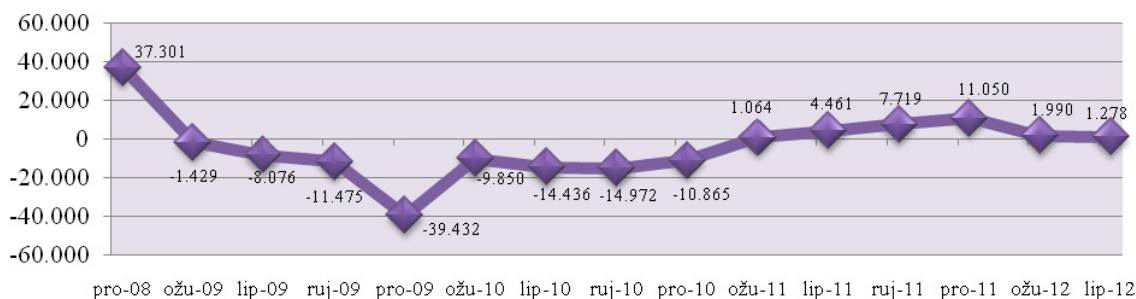
U strukturi rashoda, 9,9 miliona KM ili 18% od ukupnih rashoda odnosi se na rashode po kamatama na uzete kredite i ostale slične rashode i u odnosu na isti period prethodne godine manji su za 1,9 miliona KM ili 16%. Operativni rashodi iznose 35,7 miliona KM ili 65% ukupnih rashoda i u odnosu na isti period prethodne godine, veći su za 3 miliona KM ili 9%. Operativni rashodi sastoje se od troškova plaća i doprinosa u iznosu od 19,7 miliona KM

(01.01.-30.06.2011.: 18,1 milion KM), troškova poslovnog prostora, ostale fiksne aktive i režija u iznosu od 8,5 miliona KM (01.01.-30.06.2011.: 9 miliona KM), te ostalih operativnih troškova u iznosu od 7,5 miliona KM (01.01.-30.06.2011.: 5,7 miliona KM). Troškovi rezervisanja za kreditne i druge gubitke iznose 9,7 miliona KM ili 17% od ukupnih rashoda i u odnosu na isti period prethodne godine veći su za 1,7 miliona KM ili 21%.

Vanredni prihodi MKO ostvareni u periodu od 01.01. do 30.06.2012. godine iznose 8,1 milion KM i u odnosu na isti period prethodne godine, veći su za 887 hiljada KM, odnosno za 12%. Preko 90% vanrednih prihoda, odnosi se na naplatu potraživanja po otpisanim kreditima. Vanredni rashodi MKO ostvareni u šest mjeseci 2012. godine iznose 639 hiljada KM, i u odnosu na isti period prethodne godine, veći su za 345 hiljada KM odnosno za 117%.

Za period 01.01.-30.06.2012. godine, neto dobit jednog MKD iznosila je 6 hiljada KM (01.01. – 30.06.2011.: 27 hiljada KM). U ovom periodu MKF su ostvarile višak prihoda nad rashodima u ukupnom iznosu od 1.272 hiljade KM, dok su u istom periodu prethodne godine, MKF ostvarile višak prihoda nad rashodima u ukupnom iznosu od 4.434 hiljade KM. U periodu 01.01. – 30.06.2012. godine, od ukupno 15 MKF, manjak prihoda nad rashodima imalo je 5 MKF i to u ukupnom iznosu od 4.174 hiljade KM, a višak prihoda nad rashodima ostvarilo je 10 MKF u ukupnom iznosu od 5.446 hiljada KM. Jedna od najvećih MKF u Federaciji BiH ostvarila je za šest mjeseci 2012. godine 4 miliona KM manjka prihoda nad rashodima, dok se preostalih 175 hiljada KM manjka, odnosi na 4 MKF manjeg obima.

Grafikon 16. Ukupan finansijski rezultat MKO po kvartalima (u 000 KM)

Na nivou mikrokreditnog sektora u Federaciji BiH, ostvaren je pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 1.278 hiljada KM, što je za 3.184 hiljade KM ili 71% manje u odnosu na isti period prethodne godine.

4. ZAKLJUČCI I PREPORUKE

Analizirajući izvještaje MKO sa 30.06.2012.godine možemo konstatovati slijedeće:

- MKO sa 30.06.2012. godine zapošljavaju ukupno 1.552 radnika što je za 43 radnika ili 3% više u odnosu na 31.12.2011. godine;
- Bilansna suma MKO sa 30.06.2012. godine iznosi 493,8 miliona KM, od čega se na MKF odnosi 492 miliona KM ili 99,6%, a na MKD 1,8 miliona KM ili 0,4% od ukupnog bilansa MKO;
- Bilansna suma MKO na kraju drugog kvartala 2012. godine bila je manja za 8,7 miliona KM ili 2% u odnosu na stanje sa 31.12.2011. godine;
- Ukupni bruto krediti MKO sa 30.06.2012. godine iznose 417,4 miliona KM i čine 84% ukupne aktive MKO, dok neto krediti iznose 403 miliona KM. Krediti na bruto osnovi veći su za 1% u odnosu na stanje sa 31.12.2011. godine;
- Osnovni izvor sredstava MKO su obaveze po uzetim kreditima koje na dan 30.06.2012. godine iznose 319,6 miliona KM ili 65% ukupne pasive MKO i manje su za 4% u odnosu na stanje sa 31.12.2011. godine;
- Ukupni kapital MKO na dan 30.06.2012. godine iznosi 152,1 milion KM ili 31% ukupne pasive MKO, od čega kapital MKF iznosi 151,4 miliona KM, a kapital jednog MKD 0,7 miliona KM. Najznačajnije stavke kapitala MKF su višak prihoda nad rashodima u iznosu od 91,3 miliona KM koji čini 60% ukupnog kapitala MKF. Neraspoređena dobit i rezerve jednog MKD iznose 107 hiljada KM ili 15% ukupnog kapitala MKD, dok osnovni kapital MKD iznosi 600 hiljada KM ili 85% ukupnog kapitala MKD;
- U periodu 01.01. - 30.06.2012. godine, 10 MKF ostvarilo je višak prihoda nad rashodima u iznosu od 5.446 hiljada KM, dok je manjak prihoda nad rashodima ostvarilo 5 MKF u iznosu od 4.174 hiljade KM, što znači da su MKF sa 30.06.2012. godine poslovale s viškom prihoda nad rashodima u ukupnom iznosu od 1.272 hiljadu KM. Jedno MKD je sa 30.06.2012. godine ostvarilo neto dobit u iznosu od 6 hiljada KM, što znači da je na nivou mikrokreditnog sektora u Federaciji BiH, ostvaren pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 1.278 hiljadu KM.

U narednom razdoblju MKO trebaju intenzivno raditi na:

- Iznalaženju partnera za konsolidaciju pri čemu MKF koje imaju manji iznos kapitala, te visok stepen otpisanih zajmova, trebaju donijeti jasnu strategiju o pripajanju većim i snažnijim MKF kako bi se optimizirali resursi, očuvala donirana sredstva, osigurala potpora stranih kreditora, te osigurala budućnost zaposlenih u MKO;
- Smanjenju troškova poslovanja, primjeni principa domaćinskog poslovanja sredstvima fondacije i primjeni principa dobrih korporativnih praksi;
- Unapređenju funkcije interne revizije i daljem poboljšanju sistema internih kontrola, poboljšanju efikasnosti poslovanja i optimiziranju resursa MKO kroz spajanje sa sličnim MKO a u cilju smanjenja kamatnih stopa;
- Usvajanju i punoj primjeni principa odgovornog kreditiranja;
- Punoj primjeni člana 2. ZoMKO što podrazumijeva obavljanje djelatnosti s ciljem poboljšanja materijalnog položaja korisnika mikrokredita, povećanja zaposlenosti i pružanja podrške razvoju poduzetništva;
- Obaveznoj razmjeni informacija na nivou sektora i Centralnog registra kredita;
- Poboljšanju saradnje sa Centrom za finansijsko savjetovanje u cilju rješavanja problema prezaduženih klijenata i žiranata;
- Poboljšanju institucionalnih kapaciteta, uključujući poboljšanje funkcija upravljanja i rukovođenja, te
- Potpunoj primjeni važećih propisa i povećanju transparentnosti poslovanja.

Broj: U.O.- 43-3/12

Sarajevo, 04.09.2012.godine

PRILOZI

- Prilog 1. Osnovni podaci o MKO
- Prilog 2. Bilans stanja MKF
- Prilog 3. Bilans stanja MKD
- Prilog 4. Bilans uspjeha MKF
- Prilog 5. Bilans uspjeha MKD
- Prilog 6. Pregled doniranog kapitala MKF

Prilog 1.

OSNOVNI PODACI O MKO

Rb	Naziv mikrokreditne organizacije	Adresa i sjedište	Direktor	Tel/Fax	E-mail i Web	30.06.2012. godine		
						Iznos aktive u 000 KM	Iznos kapitala u 000 KM	Broj zaposlenih
1.	MKD "ADRIA mikro" d.o.o. Mostar	ul. Kneza Višeslava 14 88 000 MOSTAR	Sena Martina Topić	036/ 348-891, 348-890 fax	adria.mikro@tel.net.ba	1.766	708	7
2.	MKF "EKI" Sarajevo	ul. Džemala Bijedića bb 71 000 SARAJEVO	Sadina Bina	033/ 754-370, 754-388 fax	sbina@mkoeki.com www.mkoeki.com	102.581	37.592	276
3.	MKF "LIDER" Sarajevo	ul. Turhanija 2 71 000 SARAJEVO	Džavid Sejfović	033/ 250-580, 250-581 fax	dzavids@lider.ba www.lider.ba	11.523	10.431	47
4.	"LOK MKF" Sarajevo	ul. Skenderija 13 71 000 SARAJEVO	Nusret Čaušević	033/ 564-200, 564-201 fax	central.office@lok.ba www.lok.ba	65.550	3.946	195
5.	MKF "MELAHA" Sarajevo	ul. Hamdije Kreševljakovića 59 71 000 SARAJEVO	Iso Abinun	033/ 205-737 tel/fax	iso@melaha.ba	979	214	3
6.	MKF "MIBA" Tuzla	ul. Đorđa Mihajlovića 4/III 75 000 TUZLA	Mirsad Bahić	035/ 277-455 tel/fax	miba@vesta.ba www.miba.ba	283	270	3
7.	MKF "MI-BOSPO" Tuzla	ul. Bosne srebrene bb 75 000 TUZLA	Nejira Nalić	035/ 270-283, 252-448 fax	mi-bospo@mi-bospo.org www.mi-bospo.org	29.719	15.548	142
8.	MKF "MIKRA" Sarajevo	ul. Marka Marulića 2/VI 71 000 SARAJEVO	Sanin Čampara	033/ 616-162, 717-141 fax	mikra@mikra.ba www.mikra.ba	15.725	4.438	98
9.	MKF "MIKRO ALDI" Goražde	ul. Panorama bb 73 000 GORAŽDE	Ferida Softić	038/ 226-456, 221-004 fax	mka.aldi@bih.net.ba www.mikroaldi.org	3.529	2.943	22
10.	"PARTNER MKF" Tuzla	ul. 15. maja bb 75 000 TUZLA	Senad Sinanović	035/ 300-250, 300-269 fax	partner@partner.ba www.partner.ba	109.387	42.814	279
11.	MKF "PRIZMA" Sarajevo	ul. Bistrik Medresa 43 71 000 SARAJEVO	Jure Žigo	033/ 573-320, 446-583 fax	hq@prizma.ba www.prizma.ba	111.975	18.293	270
12.	"PRVA ISLAMSKA MKF" Sarajevo	ul. Jukićeva 75 71 000 SARAJEVO	Edina Hadžimirtezić	033/ 666-233, 666-224 fax	info@mfi.ba	1.621	1.393	10
13.	MKF "SANI" Zenica	ul. Mehmedalije Tarabara 10 72 000 ZENICA	Sulejman Haračić	032/ 405-606 tel/fax	mikrosanizenica@yahoo.com	422	270	4
14.	MKF "SUNRISE" Sarajevo	ul. Hamdije Kreševljakovića 51 71 000 SARAJEVO	Zoran Dučić	033/ 278-020, 278-032 fax	sunrise@microsunrise.ba www.microsunrise.ba	33.913	10.274	146
15.	MKF "VORTT-INVEST" Sarajevo	ul. Azize Šaćirbegović 128 71 000 SARAJEVO	Mustafa Kapić	033/720-949, 720-941 fax	vorttdoo@yahoo.com	233	149	2
16.	MKF "ŽENE ZA ŽENE International" Sarajevo	ul. Džemala Bijedića 130 71 000 SARAJEVO	Seida Sarić	033/ 770-010, 770-012 fax	general@zenezazene.ba www.womenforwomen.org	4.597	2.783	48
UKUPNO						493.803	152.066	1.552

Prilog 2.

BILANS STANJA MKF

u 000 KM

Red. broj	OPIS	31.12.2011. godine	%	30.06.2012. godine	%	Indeks
1	2	3	4	5	6	7=5/3
AKTIVA						
1.	Novčana sredstva (1a+1b)	28.973	6	28.694	6	99
1a)	Gotov novac i nekamatonosni računi depozita	20.935	4	23.226	5	111
1b)	Kamatonosni računi depozita	8.038	2	5.468	1	68
2.	Plasmani bankama	14.975	3	4.740	1	32
3.	Kredit	412.802		415.847		101
3a)	Rezerve za kreditne gubitke	11.647		14.441		124
3b)	Neto krediti (3-3a)	401.155	80	401.406	82	100
4.	Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva	47.838	10	47.546	10	99
5.	Dugoročne investicije	15	0	15	0	100
6.	Ostala aktiva	9.048	2	11.190	2	124
7.	Minus: rezerv. na ost. stavke aktive, osim kredita	1.398		1.554		111
8.	UKUPNO AKTIVA	500.606	100	492.037	100	98
PASIVA						
9.	Obaveze po uzetim kratkoročnim kreditima	82.347	16	70.477	14	86
10.	Obaveze po uzetim dugoročnim kreditima	248.634	50	248.207	50	100
11.	Ostale obaveze	20.054	4	21.995	4	110
12.	UKUPNO OBAVEZE	351.035	70	340.679	69	97
13.	Donirani kapital	43.061		48.003		111
14.	Osnovni kapital	10.157		9.087		89
15.	Višak prihoda nad rashodima	114.647		116.458		102
15a)	za prethodne godine	102.577		111.013		108
15b)	za tekuću godinu	12.070		5.445		45
16.	Manjak prihoda nad rashodima	21.236		25.099		118
16a)	za prethodne godine	20.330		20.925		0
16b)	za tekuću godinu	906		4.174		461
17.	Ostale rezerve	2.942		2.910		99
18.	UKUPNO KAPITAL	149.571	30	151.358	31	101
19.	UKUPNO PASIVA	500.606	100	492.037	100	98
VANBILANSNA EVIDENCIJA						
	- otpisani krediti	167.674		169.199		101
	- komisioni poslovi	548		482		88

Prilog 3.

BILANS STANJA MKD

u 000 KM

Red. broj	OPIS	31.12.2011. godine	%	30.06.2012. godine	%	Indeks
1	2	3	4	5	6	7=5/3
AKTIVA						
1.	Novčana sredstva (1a+1b)	270	14	119	7	44
1a)	Gotov novac i nekamatonosni računi depozita	270	14	119	7	44
1b)	Kamatonosni računi depozita	0	0	0	0	0
2.	Plasmani bankama	0	0	0	0	0
3.	Kredit	1.582		1.536		97
3a)	Rezerve za kreditne gubitke	11		26		247
3b)	Neto krediti (3-3a)	1.572	80	1.510	86	96
4.	Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva	75	4	101	6	134
5.	Dugoročne investicije	0	0	0	0	0
6.	Ostala aktiva	57	3	38	2	0
7.	Minus: rezervir. na ost. stavke aktive, osim kredita	2		2		0
8.	UKUPNO AKTIVA	1.973	100	1.766	100	90
PASIVA						
9.	Obaveze po uzetim kratkoročnim kreditima	723	37	458	26	63
10.	Obaveze po uzetim dugoročnim kreditima	452	23	451	26	
11.	Ostale obaveze	69	3	149	8	217
12.	UKUPNO OBAVEZE	1.244	63	1.058	60	85
13.	Donirani kapital	0		0		0
14.	Osnovni kapital	600		600		100
15.	Emisiona ažia	0		0		0
16.	Neraspoređena dobit (16a+16b)	29		7		24
16a)	prethodnih godina	0		0		0
16b)	tekuće godine	29		7		24
17.	Zakonske rezerve	100		101		
18.	Ostale rezerve	0		0		0
19.	UKUPNO KAPITAL	729	37	708	40	97
20.	UKUPNO PASIVA	1.973	100	1.766	100	90
VANBILANSNA EVIDENCIJA						
	- otpisani krediti	60		57		95
	- komisioni poslovi	0		0		0

Prilog 4.

BILANS USPJEHA MKF

u 000 KM

Red. broj	OPIS	Za period 01.01. - 30.06.2011. g.	%	Za period 01.01. - 30.06.2012. g.	%	Indeks
1	2	3	4	5	6	7=(5/3)
I	FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI					
1.	Prihodi od kamata i slični prihodi					
1.1.	Kamata po kamatonosnim računima depozita kod depozitnih institucija	333	1	59	0	18
1.2.	Kamate na plasmane bankama	508	1	165	0	32
1.3.	Kamate na kredite	44.765	97	43.016	98	96
1.4.	Ostali finansijski prihod	406	1	459	1	113
1.5.	Ukupno prihodi od kamata i slični prihodi (1.1. do 1.4.)	46.012	100	43.699	100	95
2.	Rashodi po kamatama i slični rashodi					
2.1.	Kamate na pozajmljena sredstva	11.268	96	9.298	95	83
2.2.	Ostali finansijski rashodi	523	4	537	5	103
2.3.	Ukupno rashodi po kamatama i slični rashodi (2.1. do 2.2.)	11.791	100	9.835	100	83
3.	Neto finansijski prihodi (1.5. - 2.3.)	34.221		33.864		99
II	OPERATIVNI PRIHODI I RASHODI					
4.	Operativni prihodi					
4.1.	Naknade za izvršene usluge	3.524	91	4.461	86	127
4.2.	Ostali operativni prihodi	349	9	742	14	213
4.3.	Ukupno operativni prihodi (4.1. do 4.2.)	3.873	100	5.202	100	134
5.	Operativni rashodi					
5.1.	Troškovi plaća i doprinosa	18.024	55	19.637	55	109
5.2.	Troškovi poslovnog prostora, ostale fiksne aktive i režije	8.915	27	8.495	24	95
5.3.	Ostali operativni troškovi	5.688	17	7.497	21	132
5.4.	Ukupno operativni rashodi (5.1. do 5.3.)	32.627	100	35.629	100	109
6.	Troškovi rezervisanja za kreditne i druge gubitke	7.997		9.680		121
7.	Višak/manjak prihoda nad rashodima od redovnog poslovanja (3.+4.3.-5.4.-6.)	-2.530		-6.242		247
8.	Vanredni prihodi	7.258		8.152		112
9.	Vanredni rashodi	294		638		217
10.	Višak/manjak prihoda nad rashodima (7.+8.-9.)	4.434		1.272		29

Prilog 5.

BILANS USPJEHA MKD

u 000 KM

Red. broj	OPIS	Za period 01.01. - 30.06.2011. g.	%	Za period 01.01. - 30.06.2012. g.	%	Indeks
1	2	3	4	5	6	7=(5/3)
I	FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI					
1.	Prihodi od kamata i slični prihodi					
1.1.	Kamata po kamatonosnim računima depozita kod depozitnih institucija	0	0	0	0	N/A
1.2.	Kamate na plasmane bankama	0	0	0	0	N/A
1.3.	Kamate na kredite	159	99	190	100	119
1.4.	Ostali finansijski prihod	2	1	1	0	46
1.5.	Ukupno prihodi od kamata i slični prihodi (1.1. do 1.4.)	161	100	191	100	118
2.	Rashodi po kamatama i slični rashodi					
2.1.	Kamate na pozajmljena sredstva	31	97	38	92	123
2.2.	Ostali finansijski rashodi	1	3	3	8	326
2.3.	Ukupno rashodi po kamatama i slični rashodi (2.1. do 2.2.)	32	100	42	100	130
3.	Neto finansijski prihodi (1.5. - 2.3.)	129		149		116
II	OPERATIVNI PRIHODI I RASHODI					
4.	Operativni prihodi					
4.1.	Naknade za izvršene usluge	10	33	28	100	276
4.2.	Ostali operativni prihodi	20	67	0	0	0
4.3.	Ukupno operativni prihodi (4.1. do 4.2.)	30	100	28	100	92
5.	Operativni rashodi					
5.1.	Troškovi plaća i doprinosa	52	35	94	59	181
5.2.	Troškovi poslovnog prostora, ostale fiksne aktive i režije	49	33	38	24	78
5.3.	Ostali operativni troškovi	46	31	26	16	56
5.4.	Ukupno operativni rashodi (5.1. do 5.3.)	147	100	158	100	107
6.	Troškovi rezervisanja za kreditne i druge gubitke	5		26		524
7.	DOBIT/GUBITAK OD REDOVNOG POSLOVANJA (3.+4.3.-5.4.-6.)	7		-7		-106
8.	Vanredni prihodi	22		15		69
9.	Vanredni rashodi	0		1		N/A
10.	DOBIT/GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	30		7		22
11.	POREZ	3		1		22
12.	NETO DOBIT/GUBITAK	27		6		22

Prilog 6.

**PREGLED DONIRANOG KAPITALA MKF
stanje na dan 30.06.2012. godine**

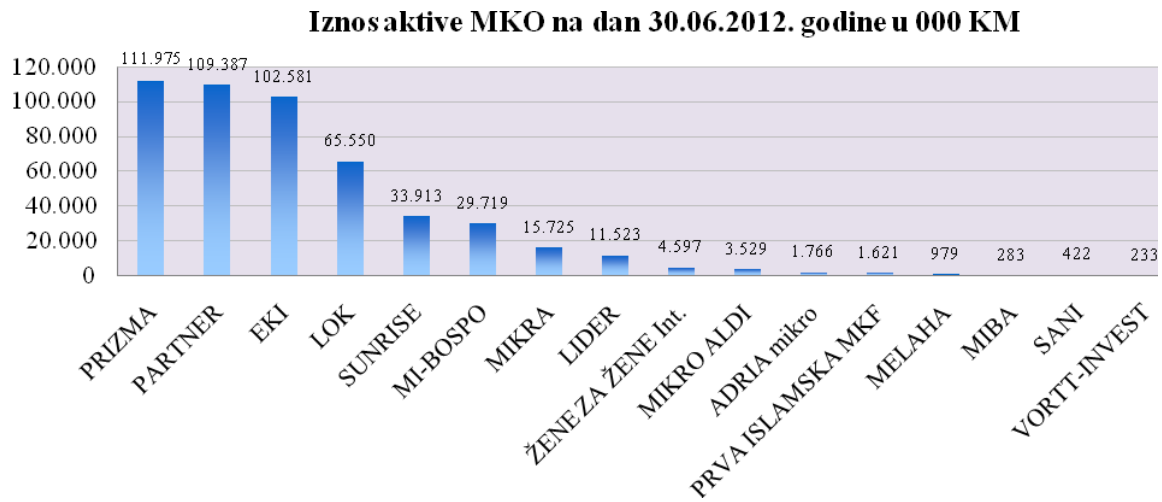
u 000 KM

Rb	Naziv donatora	MKF EKI Sarajevo	MKF LIDER Sarajevo	MKF MIBA Tuzla	MKF MI-BOSPO Tuzla	MKF MIKRA Sarajevo	MKF MIKRO ALDI Goražde	PARTNER MKF Tuzla	MKF PRIZMA Sarajevo	PRVA ISLAMSKA MKF Sarajevo	MKF SUNRISE Sarajevo	MKF ŽENE ZA ŽENE Sarajevo	UKUPNO
Donacije za kreditni fond		5.246	5.891	298	2.911	4.070	804	6.828	7.490	3.420	1.942	2.259	41.159
1.	USAID	3.046						3.046	3.046			543	9.681
2.	CHF-(SIDA, MEDI, HILP)		5.891										5.891
3.	UNHCR				479		200	1.229	992		614	450	3.964
4.	CRS					4.070							4.070
5.	LIP (sredstva Vlade FBiH)				947			675			1.214		2.836
6.	PRM/USA State Department								2.006			577	2.583
7.	UNDP	1.932						59	672				2.663
8.	UMCOR			298	79			316	774			637	2.104
9.	Islamic Relief WW, Predstavništvo Sarajevo									3.420			3.420
10.	Women's World Banking				1.034								1.034
11.	IRC				226			805					1.031
12.	Mercy Corps							697					697
13.	OXSfam						500						500
14.	USDA Know-How Project	237											237
15.	Church World Service				146								146
16.	Udruga građana "ALDI"						104						104
17.	DK spajanje s "LORI" Orašje										98		98
18.	Women for Women Int.											52	52
19.	CRIC	31											31
20.	SOLIDARITES										16		16
Donacije za osnovna sredstva		8	0	0	0	65	0	228	61	0	10	0	373
21.	Mercy Corps							228					228
22.	CRS					65							65
23.	ICMC								53				53
24.	SOLIDARITES										10		10
25.	WORLD Vision Int.	8											8
26.	PHARE								8				8
Donacije za operativne troškove		2.039	864	0	0	0	0	1.476	3.087	0	709	0	8.175
27.	SIDA Housing	1.828											5.891
28.	IFC	104											5.891
29.	PRM								2.047				2.047
30.	UNHCR							129	840				969
31.	LIP (sredstva Vlade FBiH)							201			709		910
32.	CHF		864										864
33.	Mercy Corps							725					725
34.	CGAP							45	150				195
35.	EBRD	105											105
36.	WORLD BANK							65					65
37.	USAID							192					192
38.	MFC							12	34				46
39.	UNDP							43					43
40.	ADA ASBL (RATING)							21					21
41.	Ostalo	2						44	17				62
UKUPNO DONIRANI KAPITAL		7.293	6.755	298	2.911	4.135	804	8.532	10.639	3.420	2.661	2.259	49.707

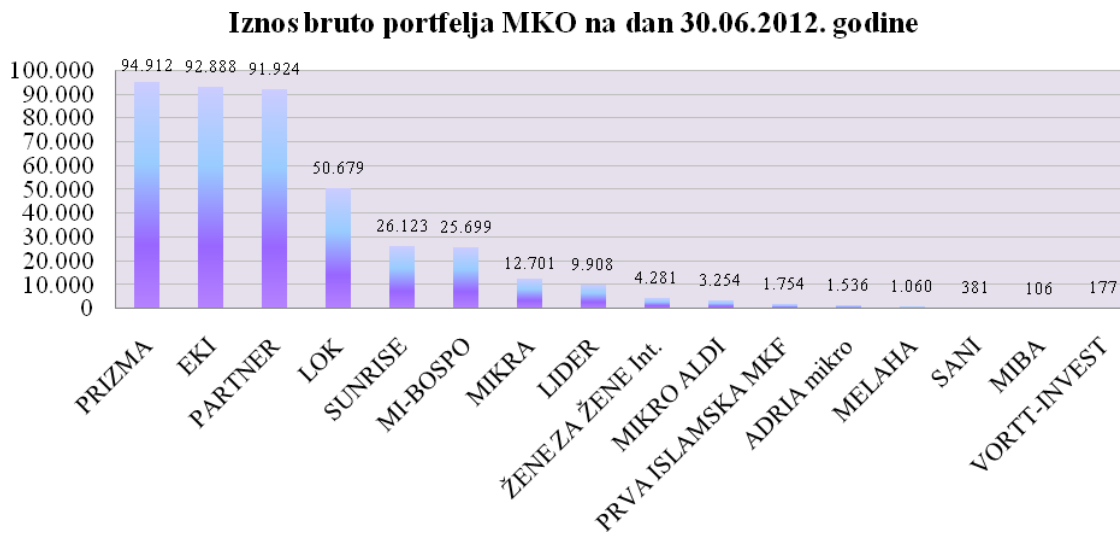
GRAFIKONI

- Grafikon 1. Iznos aktive MKO na dan 30.06.2012. godine u 000 KM
- Grafikon 2. Iznos bruto portfolija MKO na dan 30.06.2012. godine u 000 KM
- Grafikon 3. Iznos kapitala MKO na dan 30.06.2012. godine u 000 KM
- Grafikon 4. Višak/manjak prihoda nad rashodima MKF, odnosno neto dobit/gubitak MKD za period 01.01.- 30.06.2012. godine u 000 KM
- Grafikon 5. Prosječne ponderisane EKS na kratkoročne kredite prema izvještajima MKO u II kvartalu 2012. godine
- Grafikon 6. Prosječne ponderisane EKS na dugoročne kredite prema izvještajima MKO u II kvartalu 2012. godine
- Grafikon 7. Broj zaposlenih MKO na dan 30.06.2012. godine
- Grafikon 8. Fiksna aktiva i kapital u odnosu na ukupnu aktivu na dan 30.06.2012. godine
- Grafikon 9. Ukupna potraživanja po otpisanim kreditima u odnosu na bruto portfolio MKO na dan 30.06.2012. godine
- Grafikon 10. Portfolio u riziku preko 30 dana na dan 30.06.2012. godine

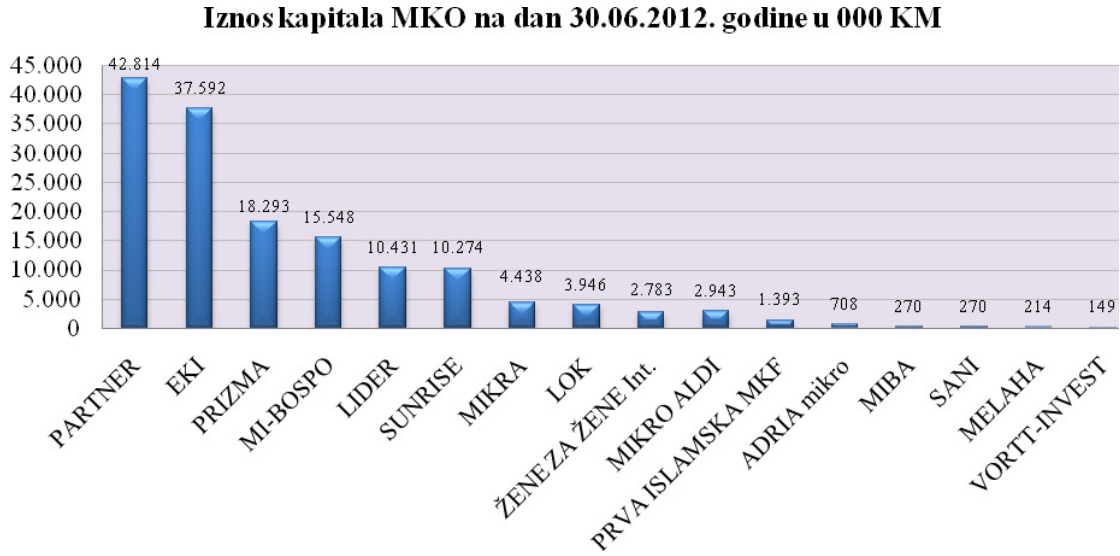
Grafikon 1.

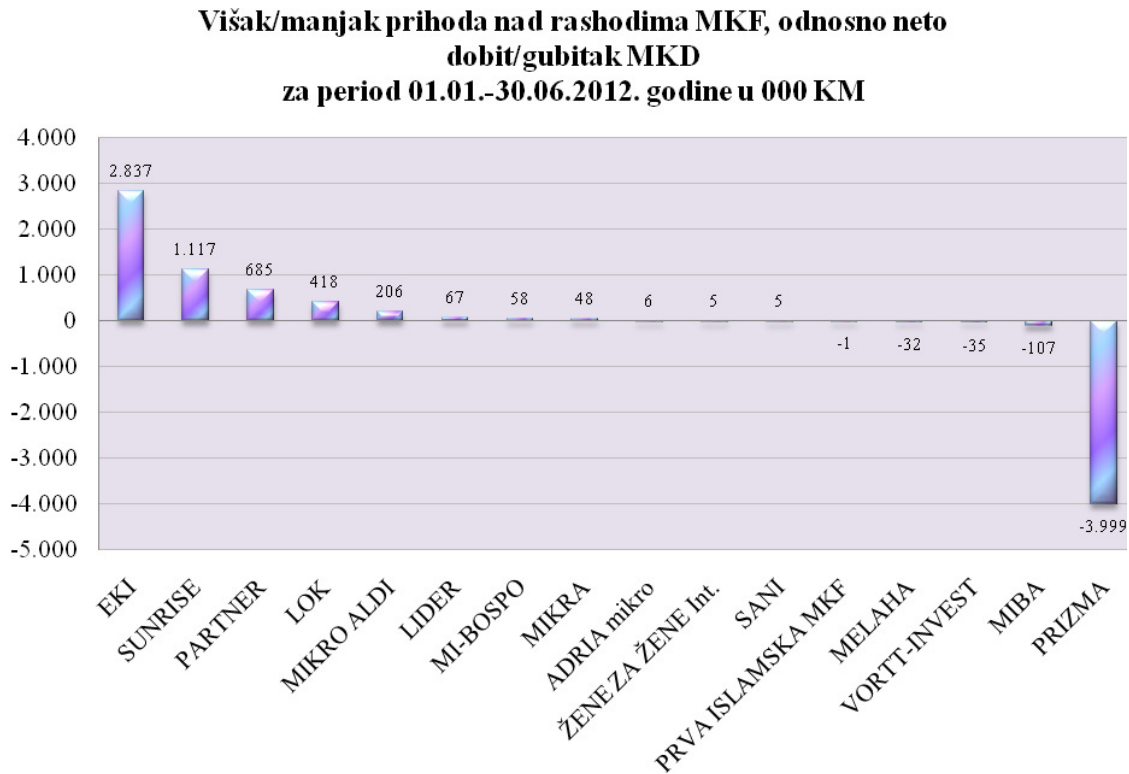
Grafikon 2.

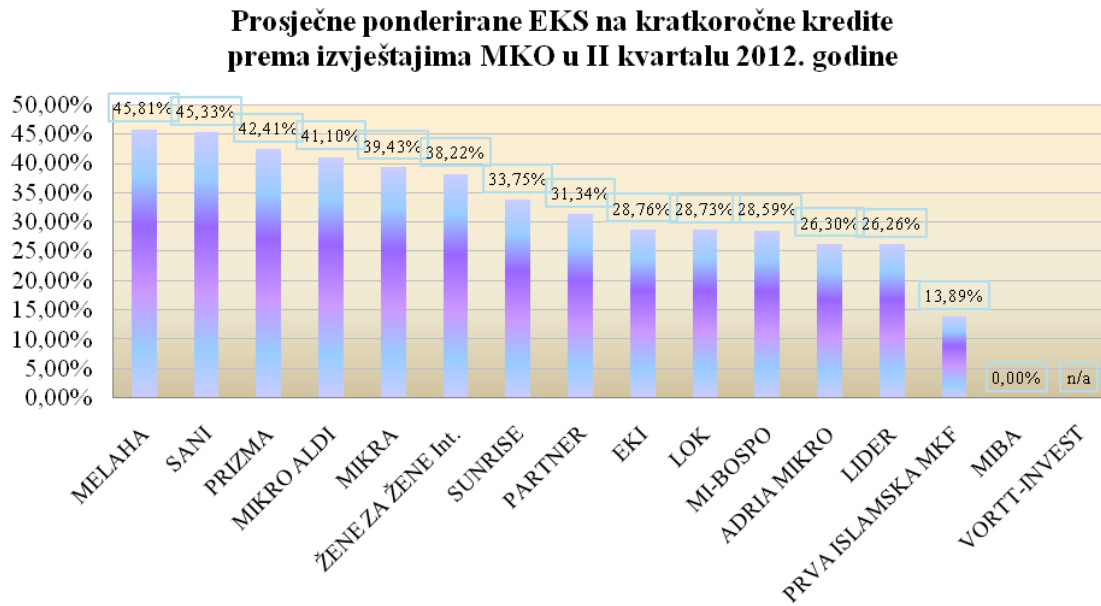
Grafikon 3.

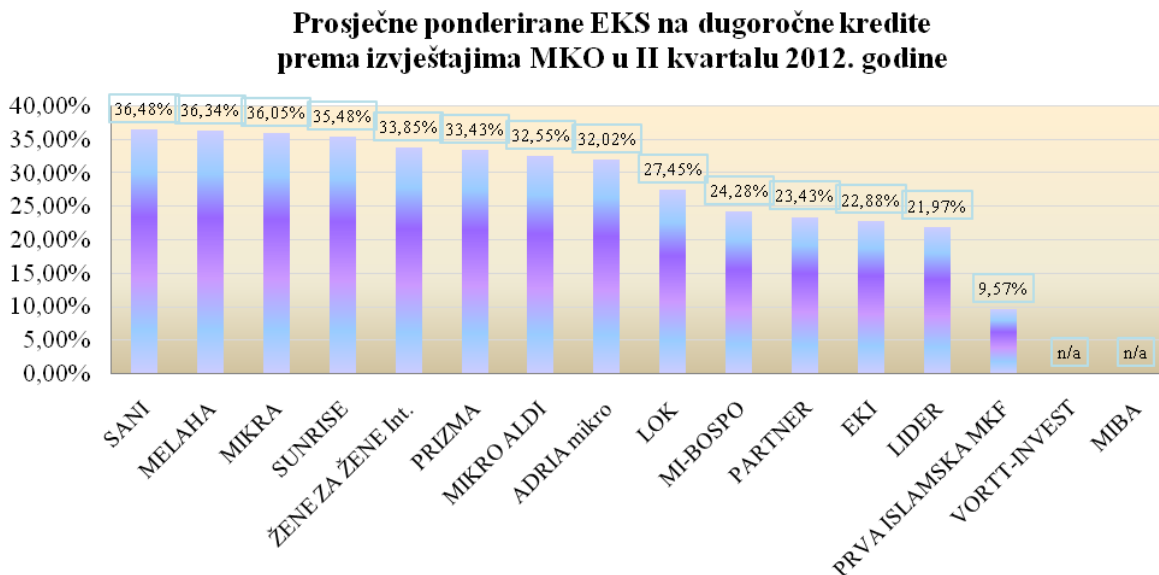
Grafikon 4.

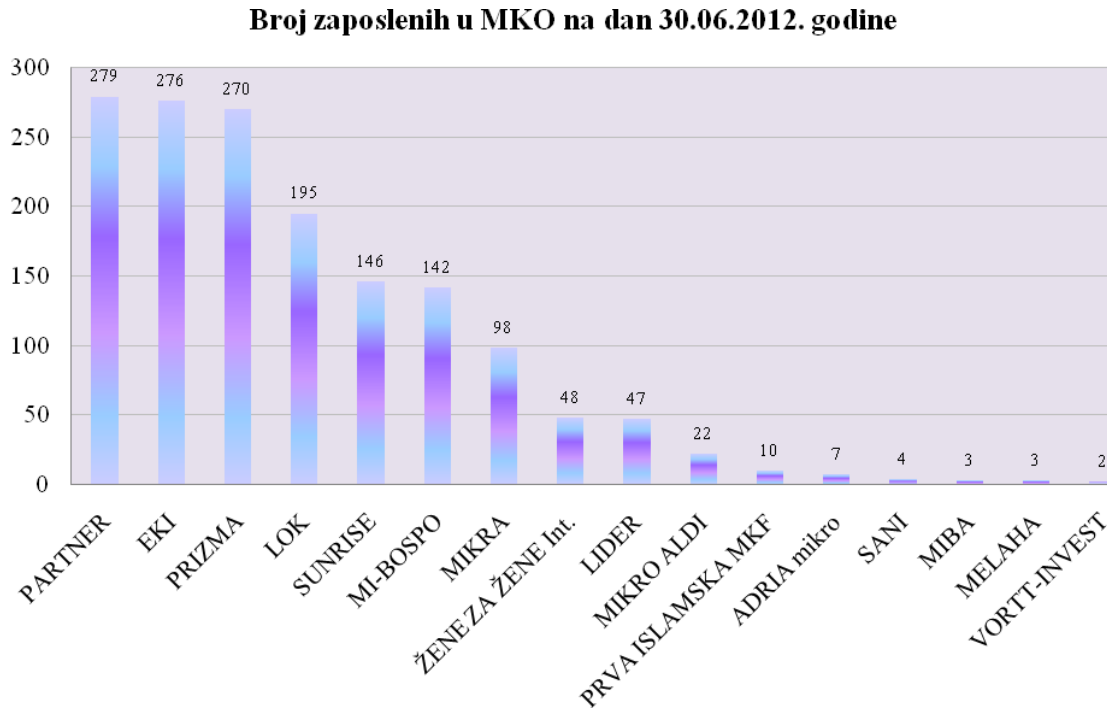
Grafikon 5.

Grafikon 6.

Grafikon 7.

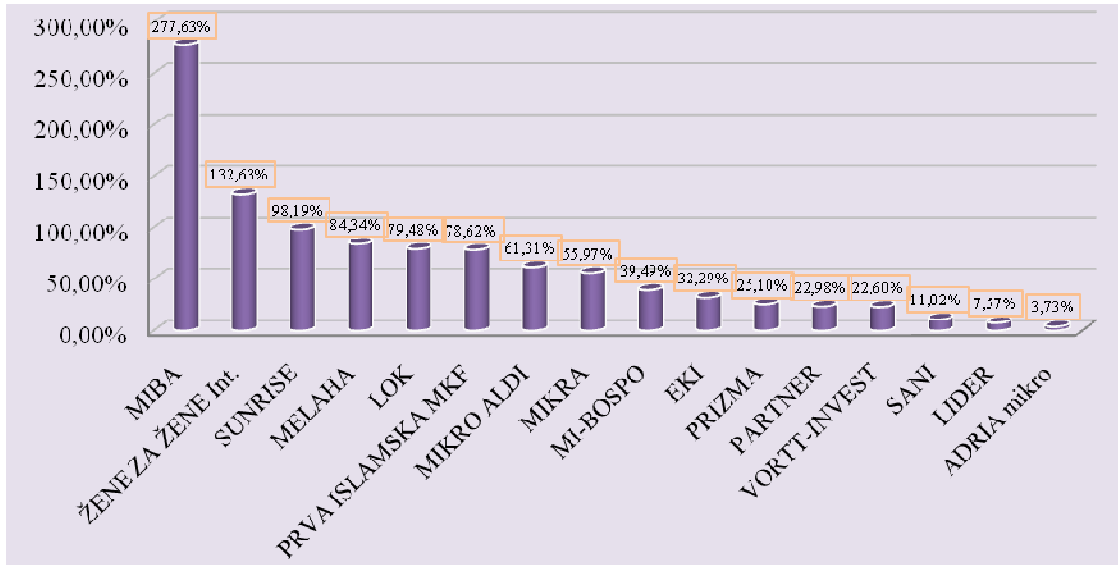

Grafikon 8.

Grafikon 9.

Ukupna potraživanja po otpisanim kreditima u odnosu na ukupan bruto portfolio MKO na dan 30.06.2012. godine

Grafikon 10.

Portfolio u riziku preko 30 dana na dan 30.06.2012. godine

